

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО
(ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи
здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право»
ОПП «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри цивільного,
господарського права та процесу
Протокол № 2 від 15 вересня 2020 року

Чернігів 2020

Цивільне право (Особлива частина). Методичні вказівки до виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» ОПП «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» / Укл.: Колодій І.М. Чернігів: ННІ права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2020. 95 с.

Укладач:

КОЛОДІЙ ІННА МИКОЛАЇВНА, завідувачка кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка

Відповідальний за випуск: КОЛОДІЙ ІННА МИКОЛАЇВНА, завідувачка кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка

Рецензент: СЕЛЕЦЬКИЙ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ, декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА»	7
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	6
1.2. Структура навчальної дисципліни.....	13
1.3. Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю.....	15
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	18
ТЕМА 1. Договір купівлі-продажу	18
ТЕМА 2. Договір дарування.....	22
ТЕМА 3. Договір ренти	25
ТЕМА 4. Договір довічного утримання (догляду).....	27
ТЕМА 5. Договір найму (оренди).....	30
ТЕМА 6. Договір найму (оренди) житла	36
ТЕМА 7. Договір позички	39
ТЕМА 8. Договір підряду	41
ТЕМА 9. Договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт	45
ТЕМА 10. Договір про надання послуг.....	48
ТЕМА 11. Договір перевезення	53
ТЕМА 12. Договір транспортного експедирування.....	58
ТЕМА 13. Договір збурання	60
ТЕМА 14. Договір доручення	63
ТЕМА 15. Договір комісії.....	66
ТЕМА 16. Договір управління майном	67
ТЕМИ 17-18. Договір позики. Кредитний договір	69
ТЕМА 19. Договір банківського рахунку. Договір банківського вкладу (депозиту)	72
ТЕМА 20. Договір комерційної концесії	77
ТЕМА 21. Зобов'язання із спільної діяльності	79
ТЕМА 22. Зобов'язання, що виникають із публічної обіцянки винагороди.....	82
ТЕМА 23. Зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення	83
ТЕМА 24. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.....	85
ТЕМА 25. Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю та майну фізичної особи, або майну юридичної особи	86
ТЕМА 26. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.....	88
ТЕМА 27. Зобов'язання із заподіяння шкоди, як особливий вид недоговірних зобов'язань	90

ПЕРЕДМОВА

Цивільні правовідносини - це найширший пласт суспільних відносин, із яким кожна людина зустрічається протягом всього життя щоденно. Участь у цих відносинах реалізується через можливість мати, здійснювати та захищати цивільні права та обов'язки. Ці знання набуваються у процесі вивчення навчального курсу «Цивільне право»; при вивченні якого здобувач вищої освіти набуває знань не лише системи актів цивільного законодавства, але і відповідних теоретичних положень, без яких неможливо досконально зрозуміти та тлумачити цивільно-правові категорії. Важливе значення має також опрацювання узагальнень судової практики з вирішення судових спорів.

Із врахуванням вищезазначеного, в сучасних умовах актуального значення набуває професійна підготовка фахівців у галузі правового регулювання цивільних правовідносин, на яких і покладається основний тягар захисту цивільних спорів на досудовому, судовому та позасудовому рівнях. Це підкреслює актуальність вивчення курсу «Цивільного права» на юридичному факультеті у ході підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за спеціальністю «Право».

Предметом вивчення дисципліни «Цивільне право. Особлива частина» є: доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, дефініції, юридичні категорії та інститути особливої частини цивільного права, зокрема договірних та недоговірних зобов'язань, специфіки правового регулювання порядку відшкодування майнової та моральної шкоди тощо.

Метою навчальної дисципліни «Цивільне право. Особлива частина» є: опанування здобувачами вищої освіти системи знань з цивільного права України; акцентування уваги здобувачів вищої освіти на складних теоретичних та практичних проблемах цивільних правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу вироблення навиків аналітичного та критичного мислення у здобувачів вищої освіти; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування цивільно-правових норм.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Цивільне право. Особлива частина» є фундаментальною дисципліною – важливою складовою циклу професійної підготовки фахівців-юристів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». Її вивченню передують вивчення дисципліни «Цивільне право. Загальна частина», і, водночас, вона є необхідною передумовою для опанування таких спеціальних дисциплін, як «Цивільно-процесуальне право», «Банківське право», «Спадкове право та нотаріальний процес», «Право інтелектуальної власності», «Медичне право», «Транспортне право» тощо.

Семінарські заняття проводяться з основних тем розглянутих на лекційних заняттях.

Самостійна та індивідуальна навчально-дослідна робота планується як форма навчання, що має на меті розширення та дослідження питань винесених на розгляд на лекційних заняттях, а також опрацювання питань, які не були висвітлені на лекційних та семінарських заняттях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Цивільна та господарська юстиція (Суд. Нотаріат. Правова допомога)» здобувачу вищої освіти належить оволодіти відповідною сукупністю знань, вмінь та навичок, зокрема:

здобувач вищої освіти повинен засвоїти знання з теорії цивільного права у поєднанні з теоретичними та практичними питаннями реалізації цивільних прав;

здобувач вищої освіти повинен набути навичок використання чинного законодавства, покликаною врегульовувати цивільні відносини, для розширення свого правового кругозору, підвищення рівня правосвідомості і правової культури та вирішення питань, що виникають у практичній діяльності.

Дане навчально-методичне видання підготовлено з метою надання можливості здобувачам вищої освіти ґрунтовно та послідовно готуватися до занять з навчальної дисципліни «Цивільне право. Особлива частина», користуючись тим списком літератури та нормативно-правових актів, який рекомендований до кожної теми. На основі аналізу рекомендованих джерел здобувачі вищої освіти повинні навчитися формулювати і обґрунтовувати висновки не тільки теоретичного, а й практичного (прикладного) характеру.

Підготовка до заняття згідно плану, аналіз питань для самостійного вивчення, написання есе та рефератів по темі, а також вирішення практичних задач надасть можливість викладачу визначити рівень засвоєння матеріалу здобувачами вищої освіти.

У методичних вказівках запропоновано також і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти, складенні відповідно до Положення про поточну атестацію успішності здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка» та з урахуванням обсягу годин і структури навчальної дисципліни.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА»

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Цивільне право. Особлива частина»

Змістовий модуль 1. Договори про передачу майна у власність

Тема 1. Договір купівлі-продажу

Поняття та значення договору купівлі-продажу. Форма договору. Сторони у договорі купівлі-продажу. Предмет і ціна як істотні умови договору купівлі-продажу. Права та обов'язки продавця і покупця. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару. Кількість товару. Асортимент товару. Якість товару. Підтвердження відповідності товару вимогам законодавства. Гарантії якості товару. Обчислення гарантійного строку. Строк придатності товару. Правові наслідки передання недоброякісного товару. Недоліки товару, за які відповідає продавець. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару. Позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару. Комплект товару. Правові наслідки передання некомплектного товару. Тара та упаковка за договором купівлі-продажу. Правові наслідки передання товару з порушенням вимоги про тару та (або) упаковку. Збереження права власності за продавцем.

Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібною купівлі-продажу: сторони, зміст. Договір найму-продажу: сторони та зміст. Поняття договору поставки: сторони та зміст. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Договір міни: поняття, форма, сторони та зміст договору. Правове регулювання договору міни.

Тема 2. Договір дарування

Поняття договору дарування. Предмет, форма, сторони у договорі дарування. Зміст договору дарування. Види договору дарування. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Позовна давність, що застосовується до вимог про розірвання договору дарування.

Поняття договору пожертви та його зміст.

Тема 3. Договір ренти

Поняття договору ренти. Форма договору ренти. Сторони у договорі ренти. Зміст договору ренти. Форма і розмір ренти. Строк виплати ренти.

Розрахунки між сторонами у разі розірвання договору ренти. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмету ренти.

Тема 4. Договір довічного утримання (догляду)

Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду). Фора та сторони у договорі довічного утримання (догляду). Зміст договору довічного утримання (догляду). Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності. Припинення договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки смерті набувача. Правові наслідки припинення юридичної особи-набувача.

Змістовий модуль 2. Договори про передачу майна у користування

Тема 5. Договір найму (оренди)

Поняття договору найму (оренди) та сфера його застосування. Сторони у договорі найму (оренди). Форма, предмет, ціна та строк договору найму. Зміст договору найму (оренди). Правове регулювання піднайму. Припинення договору найму. Право наймодавця на відмову від договору найму (оренди). Розірвання договору найму на вимогу наймодавця. Розірвання договору найму на вимогу наймача. Обов'язки наймача у разі припинення договору найму. Позовна давність, що застосовується до вимог, що впливають із договору найму.

Правове регулювання договору прокату. Предмет договору прокату. Особливості договору прокату.

Правове регулювання договору найму (оренди) земельної ділянки.

Правове регулювання договору найму будівлі або іншої капітальної споруди.

Найм (оренда) транспортного засобу. Предмет, форма та зміст договору найму (оренди) транспортного засобу. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.

Правове регулювання договору лізингу та його особливості.

Тема 6. Договір найму (оренди) житла

Конституційне право громадян на житло. Поняття договору найму житла. Види договорів найму житла. Форма та предмет договору найму житла. Сторони у договорі найму житла. Наймач та особи, які постійно проживають разом з ним. Тимчасові мешканці. Зміст договору найму житла. Договір піднайму житла. Розірвання договору найму житла. Правові наслідки розірвання договору найму житла.

Тема 7. Договір позички

Поняття договору позички. Форма договору позички. Сторони та зміст договору позички. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку користування нею.

Змістовий модуль 3. Договори про виконання робіт

Тема 8. Договір підряду

Поняття та значення договору підряду. Сторони в договорі підряду. Зміст договору підряду. Предмет договору підряду. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження матеріалу. Ціна роботи. Порядок оплати роботи. Кошторис. Ощадливість підрядника. Строки виконання роботи. Права та обов'язки сторін. Правові наслідки порушення умов договору підряду. Конфіденційність одержаної сторонами інформації. Позовна давність, що застосовується до неякісної роботи. Початок перебігу позовної давності в окремих випадках.

Види договорів підряду. Договір побутового підряду та його значення. Сторони договору побутового підряду. Форма договору побутового підряду. Гарантії прав замовника. Зміст договору побутового підряду. Розмір плати за договором побутового підряду. Правові наслідки нез'явлення замовника за одержанням роботи.

Поняття та значення договору будівельного підряду. Джерела регулювання підрядних відносин у будівництві. Зміст договору будівельного підряду. Передання та прийняття робіт. Відповідальність підрядника та замовника.

Поняття договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт. Права та обов'язки замовника і підрядника. Відповідальність підрядника за недоліки документації та робіт.

Тема 9. Договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт

Поняття, роль та значення договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони у договорах на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Форма договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Строки виконання робіт. Зміст договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Права та обов'язки сторін. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Змістовий модуль 4. Договори про надання послуг

Тема 10. Договір про надання послуг

Поняття договору про надання послуг. Сторони в договорі про надання послуг. Плата та строк договору про надання послуг. Зміст договору про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Тема 11. Договір перевезення

Види перевезень та їх правове регулювання. Договір перевезення вантажу: сторони, зміст, укладення та оформлення. Виконання договору перевезення вантажу. Права і обов'язки сторін за договором. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу. Втрата, нестача, псування вантажу. Обставини, що звільняють перевізника від відповідальності.

Поняття договору перевезення пасажирів та багажу. Права та обов'язки сторін у договорі.

Поняття договору чартеру (фрахтування). Види договорів чартеру (фрахтування). Договір морського чартеру. Договір повітряного чартеру. Особливості відповідальності за договором чартеру (фрахтування).

Претензії та позови при перевезеннях. Порядок подання позовів у спорах, пов'язаних з перевезенням у транспорті загального сполучення.

Тема 12. Договір транспортного експедирування

Поняття договору транспортного експедирування. Сторони в договорі. Форма договору транспортного експедирування. Виконання договору. Відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання обов'язків за договором. Відмова від договору.

Тема 13. Договір зберігання

Поняття договору зберігання. Підстави виникнення зобов'язань зі зберігання. Сторони, предмет, об'єкти, форма та строк договору зберігання. Права та обов'язки сторін за договором зберігання. Відповідальність сторін у зобов'язаннях зберігання. Зберігання на товарному складі. Спеціальні види зберігання. Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку. Зберігання багажу у камерах схову організацій, підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організації. Зберігання багажу пасажира під час його перевезення. Зберігання речей у готелі. Зберігання речей, що є предметом спору. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони.

Тема 14. Договір доручення

Поняття та значення договору доручення. Сторони у договорі доручення. Строк договору доручення. Зміст доручення. Виконання доручення. Особисте виконання договору доручення. Права та обов'язки повіреного та довірителя. Припинення договору доручення. Наслідки припинення договору доручення. Обов'язки спадкоємця повіреного та ліквідатора юридичної особи - повіреного.

Тема 15. Договір комісії

Поняття договору комісії. Умови договору комісії. Зміст договору комісії. Виконання договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою. Відступ від вказівок комітента. Права та обов'язки комітента та комісіонера. Наслідки смерті фізичної особи

або припинення юридичної особи - комісіонера. Особливості окремих видів комісії.

Тема 16. Договір управління майном

Поняття та ознаки договору управління майном. Предмет, істотні умови, форма та строк договору управління майном. Права та обов'язки сторін у договорі управління майном. Відповідальність управителя. Підстави припинення договору управління майном. Особливості управління цінними паперами.

Змістовий модуль 5. Договори про надання фінансових послуг. Договір комерційної концесії

Тема 17. Договір позики

Поняття договору позики. Сторони у договорі позики. Форма договору позики. Проценти за договором позики. Обов'язки позичальника. Наслідки порушення договору позичальником. Заперечення договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання.

Тема 18. Кредитний договір

Поняття та правова природа кредитного договору. Сторони у кредитному договорі. Форма кредитного договору. Зміст кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит.

Тема 19. Договір банківського рахунку. Договір банківського вкладу (депозиту)

Поняття договору банківського рахунку. Укладення договору банківського рахунку. Види банківських депозитних операцій. Правові наслідки неякісного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпоряджання рахунком. Розірвання договору банківського рахунку. Банківська таємниця.

Поняття договору банківського вкладу. Сторони у договорі банківського вкладу. Форма договору банківського вкладу. Проценти на банківський вклад. Види банківських вкладів. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.

Порядок та форми розрахунків у цивільному обороті. Види безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Тема 20. Договір комерційної концесії

Поняття договору комерційної концесії. Предмет, сторони, форма та державна реєстрація договору комерційної концесії. Договір комерційної субконцесії. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії.

Особливі умови договору комерційної концесії. Відповідальність сторін та припинення договору комерційної концесії.

Змістовий модуль 6. Зобов'язання із спільної діяльності. Недоговірні зобов'язання

Тема 21. Зобов'язання із спільної діяльності

Загальна характеристика зобов'язань із спільної діяльності. Види зобов'язань із спільної діяльності та підстави їх виникнення.

Поняття договору простого товариства. Сторони та зміст договору простого товариства. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділення долі учасника на вимогу його кредитора. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору. Відповідальність учасника, щодо якого договір простого товариства припинений.

Тема 22. Зобов'язання, що виникають з публічної обіцянки винагороди

Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу.

Зміст завдання. Строк (термін) виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Зміна умов конкурсу. Відмова від проведення конкурсу. Переможець конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, що подана на конкурс.

Тема 23. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення

Поняття зобов'язань із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 24. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.

Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Тема 25. Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю та майну фізичної особи або майну юридичної особи

Поняття та елементи зобов'язань, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Тема 26. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави

Поняття зобов'язань з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Змістовий модуль 7. Зобов'язання із заподіяння шкоди як особливий вид недоговірних зобов'язань

Тема 27. Зобов'язання із заподіяння шкоди

Поняття та елементи зобов'язань із заподіяння шкоди. Поняття деліктної відповідальності та її зміст. Особливості недоговірної відповідальності та її функції.

Поняття шкоди. Протиправність поведінки заподіювача шкоди. Вина заподіювача шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду.

Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.

Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності.

Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення.

Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою після набуття нею повної цивільної дієздатності. Відшкодування шкоди, завданої кількома малолітніми особами. Відшкодування

шкоди, завданої кількома неповнолітніми особами. Відшкодування шкоди батьками, позбавленими батьківських прав. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною фізичною особою. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди.

Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами. Право зворотної вимоги до винної особи. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

1.2. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 1.1 – Розподіл обсягу годин за темами і формами вивчення

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин для денної форми навчання			
	Всього	У тому числі		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Договори про передачу майна у власність				
1. Договір купівлі-продажу	20	4	4	12
2. Договір дарування	8	2	2	4
3. Договір ренти	8	-	-	8
4. Договір довічного утримання (догляду)	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем	44	8	8	28
Змістовий модуль 2. Договори про передачу майна у користування				
5. Договір найму (оренди). Окремі види договору найму (оренди).	16	4	4	8
6. Договір найму (оренди) житла	8	2	2	4
7. Договір позички	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем	32	8	8	16
Змістовий модуль 3. Договори про виконання робіт				
8. Договір підряду. Окремі види договору підряду	20	4	4	12

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин для денної форми навчання			
	Всього	У тому числі		
		Лекції	Семинари	Самостійна робота
1	2	3	4	5
9. Договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт	8	-	-	8
Разом за змістовим модулем	28	4	4	20
Змістовий модуль 4. Договори про надання послуг				
10. Договір про надання послуг	8	2	-	6
11. Договір перевезення	10	2	4	4
12. Договір транспортного експедирування	8	-	-	8
13. Договір зберігання	10	2	4	4
14. Договір доручення	10	2	2	6
15. Договір комісії	8	2	2	4
16. Договір управління майном	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем	62	12	12	38
Змістовий модуль 5. Договори про надання фінансових послуг. Договори комерційної концесії				
17. Договір позики	9	2	1	6
18. Кредитний договір	9	2	1	6
19. Договір банківського рахунку. Договір банківського вкладу (депозиту)	14	2	2	10
20. Договір комерційної концесії	8	-	-	8
Разом за змістовим модулем	40	6	4	30
Змістовий модуль 6. Зобов'язання із спільної діяльності. Недоговірні зобов'язання				
21. Зобов'язання із спільної діяльності	10	2	2	6
22. Зобов'язання, що виникають із публічної обіцянки винагороди	10	2	2	6
23. Зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення	10	-	-	10
24. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи	10	-	-	10
25. Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю та майну фізичної особи, або майну юридичної особи	10	-	-	10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин для денної форми навчання			
	Всього	У тому числі		
		Лекції	Семинари	Самостійна робота
1	2	3	4	5
26. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави	10	-	-	10
Разом за змістовим модулем	60	4	4	52
Змістовий модуль 7. Зобов'язання із заподіяння шкоди, як особливий вид недоговірних зобов'язань				
27. Зобов'язання із заподіяння шкоди	34	4	4	26
Разом за змістовим модулем	34	4	4	26
Усього годин за дисципліну	300	46	44	210

1.3. Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Цивільне право. Особлива частина»

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять та консультацій, опитувань здобувачів вищої освіти під час захисту індивідуальних робіт, тестування, опитування здобувачів вищої освіти з питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Після завершення вивчення змістових модулів наприкінці семестру проводиться контрольна робота. Варіанти завдань до контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на навчальну дисципліну.

Бали, які набрані здобувачем вищої освіти під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді тестів у системі дистанційного навчання Moodle.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості.

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання:

Робота на семінарському занятті

Усне опитування – включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповідей інших студентів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як:

правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови.

Вирішення практичних ситуаційних завдань проводиться письмово на кожному занятті. Викладач викликає декілька здобувачів вищої освіти та пропонує їм для вирішення задачі, які здобувач вищої освіти повинен вирішити самостійно в письмовому вигляді з необхідною аргументацією та посиланнями на законодавство. Для цього необхідно всебічно вивчити викладену в задачі ситуацію, дати її правову оцінку і на підставі відповідних нормативних актів, грамотного тлумачення правових норм, що підлягають застосуванню, сформулювати правильне і обґрунтоване рішення.

Оцінюючи вирішення задачі, викладач керується такими критеріями: повнота та послідовність відповіді, правильність нормативного та наукового обґрунтування.

Письмове опитування на семінарському занятті проводиться на початку кожного заняття (10-15 хвилин). Викликаються декілька здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем. Метою проведення письмового опитування є перевірка здобувачів вищої освіти до семінарського заняття та вміння змістовно і коротко викласти окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями як правильність, повнота, чіткість, лаконічність відповіді, логіка і аргументованість викладення думок.

Вирішення тестових завдань проводиться на початку кожного семінарського заняття (10-15 хвилин). Викладачем також викликаються 5-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на тестові запитання запропоновані викладачем.

Письмова робота за результатами модульного контролю

Відповідно до програми навчальної дисципліни викладач проводить вісім письмових робіт за результатами вивчення кожного змістового модуля. Кожна письмова робота може включати теоретичні питання, тестові та практичні завдання. Питання письмової роботи охоплюють всі теми відповідного змістового модуля.

Індивідуальна навчально-дослідна робота здобувачів вищої освіти

Індивідуальна навчально-дослідна робота полягає в написанні реферату, підготовці есе та, відповідно, здійсненні реферування літератури. Реферат та есе готується з обов'язковим розглядом дискусійного питання з викладенням власної точки зору на дану проблему. Теми робіт, запропоновані у методичних

вказівках для самостійної роботи, здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

Реферування наукової літератури полягає у тому, що викладачем пропонується здобувачам вищої освіти наукова література (монографія, навчальний посібник, наукова періодика тощо) і здобувачі вищої освіти самостійно їх опрацьовують та представляють короткий звіт у вигляді невеликого реферату (4-7 сторінок) про свої враження від прочитаного.

Підсумкова контрольна робота

Підсумкова контрольна робота проводиться одна в навчальний рік за результатами вивчення всіх змістових модулів.

Вона включає у себе теоретичні питання, тестові завдання і ситуаційну задачу. До завдань контрольної роботи можуть бути включені питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені навчальним планом для індивідуальної та самостійної роботи.

Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менше ніж за тиждень. З переліком тем, питання з яких будуть включені до завдань контрольної роботи, здобувачі вищої освіти також ознайомлюються завчасно.

Під час вирішення задачі здобувач вищої освіти повинен не тільки дати обґрунтовану відповідь на поставлені питання, а й розв'язати її з посиланням на положення статей нормативно-правових актів.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись із власними роботами та завданнями для них, і, за необхідності, оспорити результати контрольної роботи.

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕМА 1. ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

Теоретичні питання

1. Поняття та загальна характеристика договору поставки.
2. Права та обов'язки сторін у договорі поставки.
3. Поняття та загальна характеристика договору міни.
4. Права та обов'язки сторін за договором міни.
5. Поняття та елементи договору контрактації сільськогосподарської продукції.
6. Права та обов'язки сторін за договором контрактації сільськогосподарської продукції.
7. Поняття та елементи договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
8. Права та обов'язки сторін у договорі постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Теми індивідуальних робіт

1. Особливості порядку укладення договору поставки в нових умовах господарювання.
2. Особливості порядку укладення договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
3. Поняття, значення та сфера застосування договору міни.
4. Поняття, значення та сфера застосування договору контрактації сільськогосподарської продукції.
5. Поняття, значення і сфера застосування договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 року № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
4. Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.06.1996 року № 227-ВР в редакції від 13.07.2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 33. Ст. 155.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.

6. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 27-28. Ст. 312.
7. Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів»: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 року № 172. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/172-94-п>.
8. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 року № 5007-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. №№ 19-20. Ст. 190.
9. Про затвердження переліку груп технічно складних побутових товарів, які підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, в цілях застосування реєстраторів розрахункових операцій: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 року № 231. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231-2017-п>.
10. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 року № 833. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п>.
11. Порядок гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 року № 506. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/506-2002-п>.
12. Порядок здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2009 року № 1200. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1200-2009-п>.
13. Правила торгівлі у розстрочку фізичним особам, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 року № 383. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-п>.
14. Правила роздрібної торгівлі алкогольними напоями, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 року № 854. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/854-96-п>.
15. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.04.2007 року № 104. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07>.
16. Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 11.07.2003 року № 185. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>.
17. Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними та офісними приміщеннями, затверджені Наказом Міністерства економіки України 19.04.2007 року № 103. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1181-07>.
18. Правила роздрібної торгівлі тютюновими виробами, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002 року № 218. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0679-02>.

19. Рекомендації щодо організації продажу товарів за зразками, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 20.07.2000 року № 152. URL: <http://www.uazakon.com/document/spart41/inx41574.htm>.
20. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
21. Білоус Т.Й. Особливості укладання договору міни. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 3. Том 1. С. 28-31.
22. Вавженчук С. Дефініція договірних відносин міни в контексті кодифікації цивільного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 6. С. 41-43.
23. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. / С.Я. Вавженчук. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
24. Вавженчук С.Я. Місце договору поставки в системі договірних відносин у посткодифікаційний період. *Правничий часопис Донецького університету*. 2010. № 1(23). С. 20-24.
25. Вавженчук С.Я. Основні конструктивні елементи договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. *Наукові праці Національного авіаційного університету*. Серія: Юридичний вісник. 2011. № 2(19). С. 90-93.
26. Вавженчук С.Я. Юридична природа договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. *Наукові праці Національного авіаційного університету*. Серія: Юридичний вісник. 2011. № 1(18). С. 54-56.
27. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
28. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
29. Замрига А.В. Загальні аспекти та перспективи правового регулювання контрактації сільськогосподарської продукції. *Право і суспільство*. 2017. № 3 частина 2. С. 87-91.
30. Криворучко В.О. Особливості відповідальності за договором енергопостачання. *Право і суспільство*. 2015. № 6. С. 80-84.
31. Коробкін В.В. Щодо визначення поняття енергопостачання: нормативно-правовий аспект. *Право і суспільство*. 2014. № 1. С. 124-129.
32. Марич Х. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 87-92.
33. Мартинюк А. Права та обов'язки сторін у договорі контрактації сільськогосподарської продукції. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 21-26.
34. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.

35. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
36. Сергієнко В.В. Договір приєднання як джерело регулювання відносин постачання тепловою енергією споживачів. *Право і безпека*. 2012. № 3(45). С. 33-326.
37. Топоркова М. Зміна й припинення договору постачання теплової енергії побутовому споживачу. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 112-117.
38. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
39. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
40. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
41. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
42. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
43. Шлійко А.В. Організаційно-правові засади захисту прав споживачів: Навчальний посібник. Тернопіль, ТНЕУ. 2008. 300 с.
44. Щетініна Т.О. Історичні аспекти правового регулювання договору контрактації сільськогосподарської продукції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 9-2 том 1. С. 49-52.
45. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384 с.

Судова практика:

1. Аналіз судової практики з розгляду цивільних справ про захист прав споживачів (2009-2012 рр.): лист від 01.02.2013 року. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
2. Про визнання договору купівлі-продажу нікчемним: Постанова Верховного Суду України від 12 червня 2013 року справа № 6-50цс13. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
3. Про визнання права власності на об'єкти нерухомості та зобов'язання вчинити певні дії: Постанова Верховного Суду України від 24 червня 2015 року справа № 6-318цс15. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
4. Про розірвання договору купівлі-продажу квартири з розстроченням платежу, припинення права власності на квартиру, зобов'язання повернути квартиру, визнання права власності на квартиру: Постанова Верховного Суду України від 18 вересня 2013 року справа № 6-75цс13. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

5. Про стягнення штрафних санкцій за поставку продукції неналежної якості та зобов'язання вивезти товар: Постанова Вищого господарського суду України від 20 березня 2013 року справа № 5016/1584/2012(20/44). URL: <http://document.cc.colocall.com/pro>.

ТЕМА 2. ДОГОВІР ДАРУВАННЯ

Теоретичні питання

1. Історія становлення договору дарування.
2. Договір дарування з умовою: поняття, елементи, права та обов'язки сторін.
3. Договір дарування на користь третьої особи: поняття, елементи, права та обов'язки сторін.

Теми індивідуальних робіт

1. Договір дарування: зарубіжний досвід.
2. Договір пожертви: поняття та генеза.
3. Особливості договору дарування нерухомого майна та його оформлення.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
3. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 року № 5073-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 25. Ст. 252.
4. Договір дарування: роз'яснення Міністерства юстиції України від 16.03.2011 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0021323-11>.
5. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
6. Братель О.Г. Особливості тлумачення положень договору дарування. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 35-37.
7. Бутрін Н.С. Особливості правового регулювання договору дарування як підстави виникнення корпоративних прав. *Актуальні питання публічного та приватного права*. 2013. № 4. С. 31-33.
8. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
9. Вінніков О.Ю., Лациба М.В. Як здійснювати благодійну діяльність в Україні згідно з новим Податковим кодексом. Український незалежний центр політичних досліджень, Мережа розвитку європейського права. К.: Агентство «Україна», 2011. 124 с.
10. Грозовський І.М. Договори дарування та позики у звичаєвому праві запорізьких козаків. *Держава та регіони*. 2019. № 2(64). С. 9-13.

11. Гончаренко В.О. Безоплатні договори за цивільним законодавством України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 56. С. 239-245.
12. Гончаренко В.О. Договір дарування у цивільному праві. *Молодий вчений*. 2016. № 6(33). С. 233-237.
13. Давидова І.В. Недійсність фіктивного правочину: загальна характеристика. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2014. № 3. С. 44-46.
14. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
15. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
16. Долинська М.С. Деякі правові аспекти укладення та нотаріального посвідчення договору пожертви, як різновиду договору дарування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 176-184.
17. Долинська М.С. Особливості нотаріального посвідчення договору дарування земельної ділянки. *Форум права*. 2012. № 1. С. 269-274.
18. Заборовський В.В., Головей І.І. Договір пожертви як форма дарування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 37 том 1. С. 113-116.
19. Ісаєв А.М. Дії та речі як предмет договору дарування. *Учёные записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2008. Том 21(60). № 2. С. 283-288.
20. Ісаєв А.М. До питання про форму договору дарування. *Проблеми законності*. 2013. № 122. С. 49-56.
21. Ісаєв А.М. Договір дарування за Цивільним кодексом України: монографія. Х.: Дьякопенко, 2010. 224 с.
22. Ісаєв А.М. Значення волі та волевиявлення у договорі дарування. *Учёные записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2005. Том 18(57). С. 135-142.
23. Ісаєв А.М. Інститут дарування: договірна і не договірна концепції. *Проблеми законності*. 2013. № 121. С. 87-92.
24. Ісаєв А.М. Права та обов'язки дарувальника за Цивільним кодексом України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2013. Вип. 26. С. 150-158.
25. Ключова Є.М. Особливості договору пожертви за Цивільним кодексом України. *Університетські наукові записки*. 2008. № 4(28). С. 156-158.
26. Кубара У.М. Обмеження речових прав на підставі договорів про передання майна у власність. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 192-196.
27. Кузьмич О. Особливості правового регулювання договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. *Юридична Україна*.

2011. № 6. С. 68-72.
28. Кузьмич О. Проблеми правового регулювання договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. *Юридична Україна*. 2011. № 8. С. 61-65.
29. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
30. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
31. Новікова В.В. Безоплатні договори у цивільному праві України. Х.: Ксилон, 2009. 137 с.
32. Розгон О. Визнання недійсним договору дарування, вчиненого фізичною особою помилково або під впливом обману. *Офіційний бюлетень Національної асоціації адвокатів України*. 2019. № 1-2 (50). С. 21-35.
33. Хіміч С. Загальні особливості договору дарування нерухомого майна та його оформлення. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 3. С. 72-74.
34. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
35. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
36. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
37. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
38. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
39. Шаповал Л., Устименко Т. Особливості тлумачення «великої немайнової цінності» дарунка. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 40-43.
40. Яворська О. Особливості дарування як способу безвідплатного передання майна у власність. *Вісник Львівського університету*. 2008. Вип. 46. С. 135-143.

Судова практика:

1. Про визнання договору дарування недійсним: Ухвала судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 18 серпня 2010 справа № 6-13122св09. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
2. Про визнання договору дарування недійсним: Постанова судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 23 жовтня 2013 року справа № 6-109цс13. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
3. Про визнання договору дарування недійсним: Постанова судової палати у

цивільних справах Верховного Суду України від 4 червня 2014 року справа 6-60цс14. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

4. Про визнання договору дарування недійсним та про поновлення права власності на квартиру: Постанова судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 21 жовтня 2015 року справа № 6-202цс15. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

ТЕМА 3. ДОГОВІР РЕНТИ

Теоретичні питання

1. Поняття та елементи договору ренти.
2. Права та обов'язки сторін за договором ренти.
3. Підстави та наслідки розірвання договору ренти.

Теми індивідуальних робіт

1. Історія становлення договору ренти.
2. Договір ренти: зарубіжний досвід.
3. Відмінність договору довічного утримання (догляду) від договору ренти.
4. Розмір, форма, строк виплати ренти.
5. Форма договору ренти і забезпечення його виконання.
6. Особливості договору безстрокової ренти.
7. Розрахунки між сторонами у разі розірвання договору безстрокової ренти.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
3. Андреева О. Особливості прояву ризику у договірному праві. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. Вип. 95. С. 96-99.
4. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / за заг. ред. Р.А. Майданика. К.: Юстініан, 2010. 1008 с.
5. Апанасюк М.П. Види договору ренти. *Інформація і право*. 2014. № 1(10). С. 123-130.
6. Апанасюк М.П. Коло учасників договору ренти. *Юрист України*. 2012. № 4. С. 43-47.
7. Апанасюк М.П. Юридичні особливості договору ренти. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 12. С.40-45.
8. Балюк В.М. Динаміка рентних правовідносин. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2015. Вип. 2. С. 284-289.
9. Вавженчук С.Я. Дефініції основних конструктивних елементів договору

- ренти. *Вісник господарського судочинства*. 2011. № 5. С. 118-122.
10. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 11. Вавженчук С.Я. Юридична природа договору ренти: теоретико-догматичний ракурс. *Вісник господарського судочинства*. 2011. № 4. С. 133-137.
 12. Довічне утримання (догляд) / Л.М. Горбунова, С.В. Богачов, І.Ф. Іванчук, О.С. Цирень; Міністерство юстиції України. К.: ТОВ «Поліграф-Експрес», 2006. 41 с.
 13. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
 14. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 15. Заверуха Т.М. Особливості натуральної форми виявлення відплатності договору ренти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 12. Том.2. С.42-45.
 16. Кубара У.М. Обмеження речових прав на підставі договорів про передання майна у власність. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 192-196.
 17. Курило Т.В. Відмежування спадкового договору від суміжних договірних конструкцій у цивільному праві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 16 том 2. С.12-14.
 18. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 19. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 20. Новікова В.В. Передача майна за договором ренти за плату та безплатно: визначення понять. *Вісник господарського судочинства*. 2006. № 2. С. 213-218.
 21. Озернюк Г.В. Історичні витоки рентних правовідносин. *Право і суспільство*. 2010. № 3. С. 78-84.
 22. Озернюк Г.В. Порядок укладення рентних договорів. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 56. С. 331-338.
 23. Озернюк Г.В. Проблеми та перспективи розвитку законодавства щодо рентних договорів. *Правова держава*. 2010. Вип.12. С. 108-114.
 24. Озернюк Г.В. Рентні договори в системі цивільно-правових договорів. *Актуальні проблеми політики*. 2010. Вип. 39. С. 681-689.
 25. Озернюк Г.В. Роль і місце договору ренти в цивільному праві України. *Актуальні проблеми політики*. 2008. Вип. 33. С. 103-106.
 26. Тімуш І.С. Поняття та правова природа ризикових договорів у цивільному праві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 21. Частина II. Том 1. С. 282-285.

27. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
28. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
29. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
30. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
31. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
32. Яворська О. Особливості передання майна у власність за договорами ренти. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 9. С. 72-76.
33. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384 с.
34. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384 с.
35. Яворська О.С. Реальні договори в цивільному праві України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. Вип. 70. С. 169-175.

ТЕМА 4. ДОГОВІР ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ (ДОГЛЯДУ)

Теоретичні питання

1. Предмет договору довічного утримання (догляду).
2. Форма договору довічного утримання (догляду).
3. Сторони, їх права та обов'язки за договором довічного утримання (догляду).

Теми індивідуальних робіт

1. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду).
2. Розірвання договору довічного утримання (догляду) та його правові наслідки.
3. Правові наслідки смерті набувача та припинення юридичної особи набувача за договором довічного утримання (догляду).

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Особливості посвідчення договору довічного утримання (догляду): роз'яснення Міністерства юстиції України, Департаменту нотаріату, фінансового моніторингу юридичних послуг та реєстрації адвокатських

об'єднань від 01.04.2011 року. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0023323-11>.

3. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
4. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / за заг. ред. Р.А. Майданика. К.: Юстініан, 2010. 1008 с.
5. Антошкіна В.К. Договори довічного утримання за участю подружжя. *Право України*. 2008. № 1. С. 119-124.
6. Бурдальова І. Посвідчення договору довічного утримання. Особливості правового регулювання. *Нотаріат для вас*. 2011. № 5. С. 39-41.
7. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
8. Вавженчук С.Я. Окремі дефініції есенціальних елементів договору довічного утримання. *Вісник господарського судочинства*. 2012. № 1. № 102-106.
9. Вавженчук С.Я. Транспарентність юридичної природи договору довічного утримання. *Вісник господарського судочинства*. 2011. № 6. № 78-81.
10. Великорода О.М. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). *Прикарпатський юридичний вісник*. 2012. № 2. С. 81-88.
11. Довічне утримання (догляд) / Л.М. Горбунова, С.В. Богачов, І.Ф. Іванчук, О.С. Цирень; Міністерство юстиції України. К.: ТОВ «Поліграф-Експрес», 2006. 41 с.
12. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
13. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
14. Долинська М.С. Особливості нотаріального посвідчення договору довічного утримання (догляду). *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 64. С. 318-324.
15. Кубара У.М. Обмеження речових прав на підставі договорів про передання майна у власність. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 192-196.
16. Курило Т.В. Відмежування спадкового договору від суміжних договірних конструкцій у цивільному праві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 16 том 2. С.12-14.
17. Лаптош М.В., Куртакова А.О. Договір довічного утримання: питання теорії. *Трипільська цивілізація*. 2012. № 8(11). С. 58-62.
18. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
19. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С.

- Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
20. Пучковська І.Й. Щодо загальної характеристики договору довічного утримання (догляду). *Проблеми законності*. 2009. № 105. С. 49-56.
 21. Розгон О.В. Теоретичні та практичні аспекти виконання договору довічного утримання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 2. С. 35-38.
 22. Тімуш І.С. Поняття та правова природа ризикових договорів у цивільному праві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 21. Частина II. Том 1. С. 282-285.
 23. Ткаченко М. Суб'єктний склад договору довічного утримання. *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. № 78. С. 163-170.
 24. Ткаченко М.В. Історія розвитку договору довічного утримання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 35 частина 1 том 2. С. 29-32.
 25. Ткаченко М.В. Істотні умови договору довічного утримання. *Юридичний вісник*. 2017. № 1. С. 165-273.
 26. Ткаченко М.В. Особливості укладення договору довічного утримання на користь третьої особи. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 24-29.
 27. Ткаченко М.В. Припинення договору довічного утримання в цивільному праві зарубіжних країн. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 34-38.
 28. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
 29. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 30. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 31. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 32. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
 33. Цопіна Н.Л. Договір довічного утримання (догляду): питання правової характеристики. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6(21). С. 122-126.
 34. Чуєва О. Заміна набувача за договором довічного утримання (догляду) або як реалізувати на практиці статтю 752 Цивільного кодексу України. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2013. № 2. С.1-5.
 35. Чуйкова В.Ю. Становлення інституту довічного утримання в цивільному праві України. *Вісник Харківського Національного університету ім. В.Н. Каразіна*. 2014. № 18. С. 117-121.
 36. Яворська О.С. Договір довічного утримання: проблеми теорії та практики

застосування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 3. С. 124-135.

37. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384 с.
38. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384 с.
39. Яворська О.С. Реальні договори в цивільному праві України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. Вип. 70. С. 169-175.
40. Яворська О.С. Розірвання договору довічного утримання (догляду). *Університетські наукові записки*. 2014. № 2(50). С. 130-136.

Судова практика:

1. Про розірвання договору довічного утримання: Постанова судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 25 грудня 2013 року справа № 6-142ц13. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

ТЕМА 5. ДОГОВІР НАЙМУ (ОРЕНДИ)

Теоретичні питання

1. Договір прокату: поняття та елементи.
2. Права та обов'язки сторін за договором прокату.
3. Поняття та елементи договору найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди.
4. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди.
5. Поняття та елементи договору найму (оренди) земельної ділянки.
6. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) земельної ділянки.
7. Поняття та елементи договору найму (оренди) транспортного засобу.
8. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) транспортного засобу.

Теми індивідуальних робіт

1. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.
2. Особливості укладання договору найму (оренди) повітряних та морських суден.
3. Поняття, значення та сфера застосування договору лізингу.
4. Зміна умов та розірвання договору лізингу.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV.

- Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Повітряний кодекс: Закон України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №№ 48-49. Ст. 536.
 3. Кодекс торговельного мореплавства: Закон України від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №№ 47-52. Ст. 349.
 4. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 року № 2344-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 22. Ст. 105.
 5. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України в редакції від 01.07.2004 року № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
 6. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
 7. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 року № 3334-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. №№ 19-20. Ст. 159.
 8. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 року № 2189-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 1. Ст. 1.
 9. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 року № 2269-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 416.
 10. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 року № 161-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №№ 46-47. Ст. 280.
 11. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 року № 2658-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 47. Ст. 25.
 12. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 року № 417-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 29. Ст. 262.
 13. Про фінансовий лізинг: Закон України в редакції від 16.01.2004 року № 723/97- ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 231.
 14. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 року № 1440. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>.
 15. Методика визначення мінімальної суми орендного платежу за нерухоме майно фізичних осіб, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 року № 1253. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1253-2010-п>.
 16. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затверджене наказом Мінтрансу України 30.03.1998 року № 102. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>.
 17. Порядок надання у тимчасове користування громадянам предметів

- культурно-побутового призначення та господарського вжитку, затверджений Наказом Укрсоюзсервісу № 46 від 16.12.1999 року в редакції від 21.04.2000 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>.
18. Порядок оренди житла з викупом, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 року № 274. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>.
 19. Державний класифікатор будівель і споруд ДК 018-2000, затверджений наказом Держстандарту України від 17.08.2000 року № 507. URL: <http://www.uazakon.com/big/text320/pg1.htm>.
 20. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
 21. Балан Я.В. До питання розірвання договору найму житла. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 53. С. 263-267.
 22. Бойко Н.М. Зобов'язання, що виникають із договору прокату. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 8. С. 60-63.
 23. Болокан І.В. До питання про предмет та цивільно-правову характеристику договору прокату. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 2. Том 2. С. 13-17.
 24. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 25. Вавженчук С.Я. Еволюція договору найму. *Вісник господарського судочинства*. 2012. № 3. С. 120-124.
 26. Вилегжаніна В.В. Актуальні питання передачі об'єкта оренди за договором оренди землі. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 34-39.
 27. Вилегжаніна В.В. Поняття та ознаки земельної ділянки як об'єкта оренди. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 29. Том 1. С. 129-132.
 28. Вилегжаніна В.В. Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) земельної ділянки. *Митна справа*. 2014. № 5(95). С. 96-103.
 29. Вилегжаніна В.В. Порядок укладення договору найму (оренди) земельної ділянки та момент передачі об'єкта оренди. *Актуальні питання публічного та приватного права*. 2015. № 3(11). С. 82-90.
 30. Гуйван П.Д. Окремі питання продовження дії договору майнового найму на новий строк. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 23. С. 125-128.
 31. Дзюба І.В. Особливості застави майнових прав, що виникають із договорів оренди. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2015. Вип. 2. С. 25-28.
 32. Договір оренди державного та комунального нерухомого майна: монографія / Ю.О. Серебрякова, М.Л. Шелухін; Донецький юридичний ін-т, Луганський державний ун-т внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. Донецьк: НОУЛІДЖ, 2010. 183 с.

33. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
34. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
35. Дякович М.М., Тарасенко Л.Л. Припинення договору найму (оренди) та його правові наслідки. *Адвокат*. 2012. № 5(140). С. 21-26.
36. Ільків Н.В. Строки у договорі оренди землі державної власності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 116-125.
37. Калаур І. Договір у механізмі правового регулювання відносин з передання майна в користування. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 5. С. 75-84.
38. Калаур І.Р. Договірні зобов'язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія. Тернопіль, 2014. 424 с.
39. Калаур І.Р. Поняття договору найму у Стародавньому Римі та актах кодифікації цивільного законодавства на українських землях. *Часопис Академії адвокатури України*. 2013. № 3. С. 1-7.
40. Калаур І.Р. Правові наслідки невиконання наймачем обов'язку вносити плату за користування майном. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-2. Том 1. С. 175-178.
41. Калаур І.Р. Правові наслідки порушення наймачем обов'язку щодо користування річчю, переданою у найм. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С. 151-154.
42. Кармаза О. Договір найму житла та договір оренди житла: їх співвідношення. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 18-23.
43. Кармаза О. Концепції охорони та захисту житлових прав в Україні: матеріальний та соціальний аспекти: [монографія]. Миронівка: ПрАТ «Миронівська друкарня», 2013. 400 с.
44. Карпечкін Т.П. Договір фінансового лізингу: поняття та основні елементи. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 38. С. 204-208.
45. Кимлик Н.В., Вергун О.І. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору оренди транспортних засобів за цивільним законодавством України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 4(19). С. 19-22.
46. Конюхова Є.О. Виникнення правовідносин із соціального найму (оренди) житла. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-1. С. 194-196.
47. Конюхова Є.О. Поняття та правова характеристика договору соціального найму (оренди) житла. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 4 том 1. С. 89-92.

48. Конюхова Є.О. Проблемні питання змісту договору соціального найму житла. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 3. Том 1. С. 155-159.
49. Крат В. Загальна характеристика строку договору найму. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2016. № 4(88). С. 64-69.
50. Кучерук К.І. Правова природа договору лізингу та його особливості. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 1. С. 99-101.
51. Ментух Н. Види учасників лізингової діяльності та їх особливості. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 1. С. 84-87.
52. Ментух Н.Ф., Шевчук О.Р. Міжнародний лізинг: поняття та особливості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 4. Том 1. С. 144-146.
53. Миньо М.М. Види договору найму за римським правом. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Вип. 19. Том 2. С. 90-91.
54. Миньо М.М. Застосування термінів «найм» і «оренда» в римському приватному праві, їх рецепція та вживання в Україні. *Вісник Львівського університету*. 2013. Вип. 58. С. 88-94.
55. Мірошніченко А.М., Попов Ю.Ю. Зобов'язальне право найму (оренди) та інше використання чужих земельних ділянок від імені володільця у зобов'язальних відносинах. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2012. № 4(12). С. 78-89.
56. Морозова Ю.В. Проблеми визначення та характеристики договору оренди нежитлових приміщень, будівель, споруд. *Право і безпека*. 2017. № 1(64). С. 103-109.
57. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
58. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. – 1952 с.
59. Паскевич Ю.В. Правова природа договору найму (оренди). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С. 197-200.
60. Паскевич Ю.В. Припинення договору найму (оренди): окремі теоретичні аспекти. *Юридичний вісник*. 2013. № 3(28). С. 92-96.
61. Романюк Я.М., Майстренко Л.О. До питання недійсності договору оренди землі з підстав відсутності у ньому істотної умови. *Вісник Верховного Суду України*. 2014. № 3. С. 32-41.
62. Самчук-Колодяжна З.Ф. Особливості договорів відчуження та передачі в найм (оренду) земельних ділянок: цивільно-правовий аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 21. Частина II. Том 1. С. 269-272.
63. Семенова А.П. Співвідношення договору прокату транспортного засобу та договору перевезення. *Форум права*. 2013. № 3. С. 567-570.

64. Семенова А.П. Цивільно-правова кваліфікація договору прокату транспортного засобу. *Право і безпека*. 2012. № 4(46). С. 295-299.
65. Спасибо-Фатєєва І.В. Відчуження права оренди. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4(63). С. 118-127.
66. Тарасенко Л.Л. Особливості договору найму залізничних транспортних засобів. *Адвокат*. 2011. № 12. С. 38-42.
67. Тарасенко Л.Л. Особливості договору найму морського судна. *Часопис Академії адвокатури України*. 2011. № 3(12). URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2011-3/11tllnms.pdf>.
68. Тарасенко Л.Л. Особливості договору найму повітряного судна. *Форум права*. 2011. № 3. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11tllnrc.pdf>.
69. Тарасенко Л.Л. Передання транспортного засобу в користування за договором найму транспортного засобу. *Форум права*. 2010. № 2. С. 497-501.
70. Тарасенко Л.Л. Порівняльно-правовий аналіз договорів найму та прокату автомобіля. *Університетські наукові записки*. 2009. № 2(30). С. 89-93.
71. Тарасенко Л.Л. Права та обов'язки сторін за договором прокату автомобіля / Л.Л. Тарасенко // *Часопис Академії адвокатури України*. - 2012. - № 3(16). [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2012-3/12tlldra.pdf>.
72. Тарасенко Л.Л. Правове регулювання та особливості договору прокату транспортного засобу. *Форум права*. 2012. № 2. URL: www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12tllptz.pdf.
73. Тарасенко Л.Л. Предмет договору найму (оренди) транспортного засобу. *Адвокат*. 2013. № 1. С. 37-40.
74. Тарасенко Л.Л. Форма договору найму (оренди) транспортного засобу за участю фізичної особи. *Часопис Академії адвокатури України*. 2010. № 2(7). URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2010-2/10tllufo.pdf>
75. Тарасенко Л.Л. Форма договору найму (оренди) транспортного засобу. *Адвокат*. 2012. № 12. С. 40-43.
76. Федорончук А.В. Порядок укладення договору прокату. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 5. С. 74-77.
77. Федорончук А.В. Правова природа та законодавче регулювання відносин за договором прокату. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Вип. 19. Том 2. С. 138-142.
78. Федорончук А.В. Строк договору прокату. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 1. Том 1. С. 206-209.
79. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
80. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
81. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.

82. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
83. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
84. Чуркін І.А. Особливості укладення договору найму (оренди) автомобільного транспортного засобу без екіпажу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 2. С. 94-97.
85. Швидка В.Г. Суб'єктний склад договору найму (оренди) житла. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 153-156.

Судова практика:

1. Про деякі питання практики застосування законодавства про оренду (найм) майна: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29 травня 2013 року № 12. URL: <http://www.usnan.org.ua>.
2. Про визнання договорів оренди земельних ділянок недійсними: Постанова судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 4 лютого 2015 року справа № 6-222цс14. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

ТЕМА 6. ДОГОВІР НАЙМУ (ОРЕНДИ) ЖИТЛА

Теоретичні питання

1. Предмет договору найму (оренди) житла.
2. Сторони договору найму (оренди) житла.
3. Підстави та порядок розірвання договору найму (оренди) житла. Правові наслідки розірвання договору.
4. Поняття та загальна характеристика договору оренди житла з викупом.
5. Права та обов'язки орендодавця та орендаря за договором найму (оренди) житла з викупом.

Теми індивідуальних робіт

1. Поняття та правова характеристика договору соціального найму (оренди) житла.
2. Спірні питання зміни договору найму житла внаслідок збільшення або зменшення складу сім'ї наймача.
3. Правове становище членів сім'ї в договорі найму житла з житлового фонду соціального призначення.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх

- обтяжень: Закон України від 01.07.2004 року № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
3. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 року № 3334-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 19-20. Ст. 159.
 4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
 5. Порядок оренди житла з викупом, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 року № 274. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>.
 6. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
 7. Балан Я.В. До питання розірвання договору найму житла. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 53. С. 263-267.
 8. Балан Я.В. Права та обов'язки учасників договору найму (оренди) житла. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 59. С. 454-461.
 9. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 10. Воронова О.В. Етапи у становленні правового регулювання забезпечення соціальним житлом в Україні. *Юридичний вісник*. 2018. № 2(47). С. 95-102.
 11. Договір оренди державного та комунального нерухомого майна: монографія / Ю.О. Серебрякова, М.Л. Шелухін; Донецький юридичний ін-т, Луганський державний ун-т внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. Донецьк: НОУЛІДЖ, 2010. 183 с.
 12. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 13. Калаур І.Р. Договірні зобов'язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія. Тернопіль, 2014. 424 с.
 14. Калюжний В. Цивільно-правовий захист при невиконанні договору найму житла. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 15-20.
 15. Кармаза О. Договір найму житла та договір оренди житла: їх співвідношення. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 18-23.
 16. Кармаза О. Концепції охорони та захисту житлових прав в Україні: матеріальний та соціальний аспекти: [монографія]. Миронівка: ПрАТ «Миронівська друкарня», 2013. 400 с.
 17. Кармаза О.О. Договір найму житла та договір оренди житла: теорія та практика. *Приватне та публічне право*. 2017. № 1. С. 14-18.
 18. Ківалова Т.С., Омельчук О.С. До питання про визначення підстав зміни договору найму житла. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 53. С. 325-332.
 19. Конюхова Є.О. Виникнення правовідносин із соціального найму (оренди)

- житла. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-1. С. 194-196.
20. Конюхова Є.О. Поняття та правова характеристика договору соціального найму (оренди) житла. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 4 том 1. С. 89-92.
21. Конюхова Є.О. Проблемні питання змісту договору соціального найму житла. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 3 том 1. С. 155-159.
22. Литовченко Л.А. Договір найму жилого приміщення: особливості правового регулювання. *Право і суспільство*. 2012. № 1. С. 120-125.
23. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
24. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
25. Омельчук О.С. Деякі спірні питання зміни договору найму житла внаслідок збільшення або зменшення складу сім'ї наймача. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 59. С. 486-494.
26. Омельчук О.С. Зміна договору найму житла внаслідок збільшення або зменшення складу сім'ї наймача. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 56. С. 258-266.
27. Омельчук О.С. Поняття та типологія договору найму житла. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 38. С. 74-82.
28. Слома В. Договір найму житла за цивільним законодавством України. *Юридична Україна*. 2010. № 7. С. 63-68.
29. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
30. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
31. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
32. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
33. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
34. Чепурнов В.О. Застосування положень Житлового кодексу України при вирішенні судових спорів пов'язаних із виселенням з житла: проблемні аспекти. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 1. С. 134-141.
35. Швидка В.Г. Захист цивільних прав наймодавця при розірванні договору найму (оренди) житла. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 7/8. URL: <http://www.pap.in.ua>.
36. Швидка В.Г. Захист цивільних прав фізичних та юридичних осіб при

- розірванні договору найму (оренди) житла: Дис. ...к.ю.н.: 12.00.03; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». О., 2015. 202 с.
37. Швидка В.Г. Проблемні питання захисту цивільних прав наймача у відносинах приватного найму житла. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 22. С. 73-77.
38. Швидка В.Г. Суб'єктний склад договору найму (оренди) житла. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 153-156.
39. Шишка О. Реалізація права громадян на житло з житлового фонду соціального призначення. *Форум права*. 2010. № 4. С. 966-970.
40. Шишка Р.О. Правове становище членів сім'ї в договорі найму житла з житлового фонду соціального призначення. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 170-175.

ТЕМА 7. ДОГОВІР ПОЗИЧКИ

Теоретичні питання

1. Особливості змісту правовідношення, що породжується договором позички.
2. Підстави припинення правовідношення, що породжується договором позички.

Теми індивідуальних робіт

1. Правова природа договору позички як підстави для виникнення права на безоплатне користування річчю.
2. Правові наслідки порушення умов договору позички.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року № 32/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 7. Ст. 45.
3. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 липня 2012 року № 5073-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 25. Ст. 252.
4. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року № 987-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.
5. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
6. Бойко Н.М. Відмінність договору позички від договору зберігання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 117-125.
7. Бойко Н.М. Зміна умов договору позички, розірвання та припинення договору. *Університетські наукові записки*. 2012. № 3(43). С. 113-116.

8. Бойко Н.М. Особливості предмета договору позички. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2013. № 1(7). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/pdf>.
9. Бойко Н.М. Правові наслідки порушення умов договору позички. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Вип. 19. Том 2. С. 17-19.
10. Бондарчук О.А. Цивілістичні аспекти договору позички. *Молодий вчений*. 2016. № 5(32). С. 411-415.
11. Гончаренко В. Безоплатні договори за цивільним законодавством України. *Юридичний вісник*. 2014. № 1. С. 100-105.
12. Калаур І. Правова природа договору позички як підстави для виникнення права на безоплатне користування річчю. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2014. № 6(10). С. 127-131.
13. Калаур І.Р. Договірні зобов'язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія. Тернопіль, 2014. 424 с.
14. Ночовкіна О.В. Безоплатний характер договору позички. *Теорія і практика правознавства*. 2015. № 1(7). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/06>.
15. Парасюк М.В. Місце та роль позички у договірних відносинах. *Митна справа*. 2011. № 1(73). С. 94-96.
16. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
17. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
18. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
19. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
20. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
21. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
22. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
23. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
24. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-те вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
25. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.

ТЕМА 8. ДОГОВІР ПІДРЯДУ

Теоретичні питання

1. Правова природа договорів підряду у сфері проектування.
2. Поняття та елементи договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
3. Сторони у договорі підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
4. Права та обв'язки сторін за договором підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
5. Відповідальність замовника за договором підряду на проведення проектних та пошукових робіт.

Теми індивідуальних робіт

1. Поняття та загальна характеристика договору про проведення ландшафтно-дизайнерських робіт.
2. Правова природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
3. Ризик у підрядних відносинах.
4. Цивільно-правова відповідальність за договором будівельного підряду.
5. Практичні аспекти розгляду судами спорів, що виникають із договорів підряду.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 року № 687-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 31. Ст. 246.
4. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 року № 2806-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 48. Ст. 483.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
7. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 року № 2780-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 52. Ст. 683.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 року № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.
9. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 року № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. Ст. 343.
10. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві

- житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 року № 978-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 52. Ст. 377.
11. Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 року № 466. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-п>.
 12. Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 року № 1764. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1764-2001-п>.
 13. Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 року № 560. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-п/ed20120425>.
 14. Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 року № 553. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-п>.
 15. Про затвердження Загальних умов укладення на виконання договорів підряду в капітальному будівництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 року № 668. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/668-2005-п>.
 16. Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 року № 1396. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1396-2007-п>.
 17. Правила побутового обслуговування населення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1994 року № 313. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/313-94-п>.
 18. Правила визначення вартості будівництва: ДСТУ Б Д.1.1. 1:2013. (Національний стандарт України). [Чинний від 2014-01-01]. К.: Мінрегіон України, 2013. 93 с.
 19. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
 20. Актуальні аспекти договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: збірник матеріалів науково-практичного семінару / колектив авторів: К.: НДІ ІВ НАПрРУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 170 с.
 21. Банасевич І.І. Договір побутового підряду як вид споживчого договору. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2013. Вип. 33. С. 61-68.
 22. Банасевич І.І. Організаційно-правові передумови укладення договору будівельного підряду. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. № 4(8). С. 117-126.
 23. Басовська А. Права підрядника та кореспондуючі їм обов'язки замовника за договором побутового підряду. *Юридична Україна*. 2013. № 9. С. 57-61.

24. Біленко М. Предмет договору будівельного підряду. *Юридична Україна*. 2013. № 10. С. 53-58.
25. Біленко М.С. Договір будівельного підряду в цивільному праві України: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2014. 180 с.
26. Біленко М.С. Підстави набуття права власності на об'єкт будівництва. *Приватне право і підприємництво*. 2015. Вип. 14. С. 130-134.
27. Біленко М.С. Правова природа договору будівельного підряду. *Приватне право і підприємництво*. 2014. Вип. 13. С. 104-107.
28. Вавженчук С. Істотні умови договору будівельного підряду. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 8. С. 9-13.
29. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
30. Великанова М.М. Правова природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. *Юридичний вісник*. 2010. № 2(15). С. 33-35.
31. Гриняк А. Особливості розмежування договорів підряду та договорів із надання послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 4. С. 18-20.
32. Гриняк А. Правова природа договору будівельного підряду (окремі аспекти). *Право та управління*. 2011. № 1. С. 80-87.
33. Гриняк А. Ціна як звичайна умова договору підряду. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 7. С. 15-18.
34. Гриняк А.Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підряду: монографія / Відп. ред. В.В. Луць. К.: НДІ приватного права підприємництва НАПрН України, 2011. 300 с.
35. Гриняк А.Б. Структура механізму правового регулювання підрядних договірних відносин. *Вісник Академії адвокатури України*. 2012. № 2(24). С. 89-95.
36. Гриняк А.Б. Теоретичні засади правового регулювання підрядних зобов'язань у цивільному праві України: монографія. К.: НДІ приватного права підприємництва НАПрН України, 2013. 374 с.
37. Гриняк А. Договірне регулювання підрядних відносин у підприємницькій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 9. С. 3-7.
38. Грищенко Г.М. Господарсько-правове регулювання організації і здійснення капітального будівництва в Україні: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 210 с.
39. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
40. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
41. Ізарова І.О. Істотні умови договору підряду на виконання проектних робіт. *Право України*. 2010. № 11. С. 90-96.

42. Ізарова І.О. Правова природа договорів підряду у сфері проектування. *Держава і право*. 2011. Вип. 53. С. 360-365.
43. Кушерець Д.В. Окремі аспекти охорони та захисту майнових прав сторін в договорах про виконання робіт. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 1. Том 2. С. 22-24.
44. Лукасевич-Крутник І. Сторони у договорі підряду на проведення проектних та пошукових робіт. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 8. С. 21-24.
45. Лукасевич-Крутник І.С. Відповідальність замовника за договором підряду на проведення проектних та пошукових робіт. *Адвокат*. 2012. № 2(137). С. 34-38.
46. Лукасевич-Крутник І.С. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт: монографія. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2012. 179 с.
47. Лукасевич-Крутник І.С. Суб'єктний склад договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. *Адвокат*. 2012. № 7(142). С. 31-36.
48. Лукасевич-Крутник І.С. Юридична природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. *Університетські наукові записки*. 2007. № 1(21). С. 152-157.
49. Луць В.В. Контракти у підприємницькій діяльності: [навч. посіб]. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2008. 576 с.
50. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
51. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
52. Недошовенко А. Судовий порядок укладання договору будівельного підряду. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 52-60.
53. Недошовенко А.О. Загальний і спеціальний порядок укладення договору будівельного підряду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 55. Том 1. С. 133-138.
54. Олюха В.Г. Договір підряду: навч. посіб. Одеська нац. юрид. академія, Криворізький навчальний центр. Кривий Ріг: Вид. дім, 2010. 182 с.
55. Олюха В.Г. Оптимізація капітального будівництва: господарсько-правові проблеми: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 302 с.
56. Римар Б.А. Співвідношення трудового договору із суміжними цивільно-правовими договорами. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 3. Том 1. С. 145-148.
57. Теоретичні та практичні аспекти розгляду судами спорів, що виникають із договорів підряду: монографія / [Берестова І.Е., Бобрик В.І., Великанова М.М. та ін.]; за заг. Ред. Академіка НАПрН України В.В. Луця, наук. ред. А.Б. Гриняк. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 320 с.

58. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
59. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
60. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
61. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
62. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
63. Шаповалова О.В. Договір підряду на капітальне будівництво як правова форма господарських зв'язків на умовах партнерства. *Юридична наука, практика і освіта*. 2010. № 1. С. 32-39.
64. Шишка Р.Б. Поняття та характеристика договору про проведення ландшафтно-дизайнерських робіт. *Міжнародний юридичний вісник*. 2014. № 1(1). С. 184-188.
65. Яновицька Г.Б. Споживчий характер підрядних договорів. *Правові новели: науковий юридичний журнал*. 2018. № 4. С. 122-128.

ТЕМА 9. ДОГОВІР НА ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ, ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РОБІТ

Теоретичні питання

1. Правова природа договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
2. Поняття та елементи договору на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
3. Сторони у договорі на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
4. Права та обов'язки сторін за договором на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
5. Відповідальність за договором на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Теми індивідуальних робіт

1. Особливості правового режиму деяких результатів, одержаних при виконанні договору на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
2. Підстави виникнення договірних правовідносин у сфері виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
3. Співвідношення договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт із договором підряду.

4. Ризик як специфічна ознака договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 року № 2806-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 48. Ст. 483.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 року № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.
7. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 року № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. Ст. 343.
8. Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 року № 466. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-п>.
9. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
10. Актуальні аспекти договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: збірник матеріалів науково-практичного семінару / колектив авторів: К.: НДІ ІВ НАПрРУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 170 с.
11. Андрейцев В.А. Розвиток правового регулювання договірних відносин на виконання науково-дослідних робіт. *Юрист України*. 2011. № 2(15). С. 45-52.
12. Андрейцев В.В. Підстави виникнення договірних правовідносин у сфері виконання науково-дослідних робіт. *Університетські наукові записки*. 2008. № 4(28). С. 186-189.
13. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
14. Великанова М. Співвідношення договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт із договором підряду. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 11. С. 44-47.
15. Великанова М.М. Ризик як специфічна ознака договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. *Юридичний вісник*. 2011. № 3(20). С. 79-84.
16. Гриняк А.Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підряду: монографія / Відп. ред. В.В. Луць. К.: НДІ приватного права

- підприємництва НАПрН України, 2011. 300 с.
- 17.Гриняк А.Б. Теоретичні засади правового регулювання підрядних зобов'язань у цивільному праві України: монографія. К.: НДІ приватного права підприємництва НАПрН України, 2013. 374 с.
 - 18.Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
 - 19.Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 - 20.Кушерець Д.В. Окремі аспекти охорони та захисту майнових прав сторін в договорах про виконання робіт. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 1. Том 2. С. 22-24.
 - 21.Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 - 22.Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 - 23.Олюха В.Г. Договір підряду: навч. посіб. Одеська нац. юрид. академія, Криворізький навчальний центр. Кривий Ріг: Вид. дім, 2010. 182 с.
 - 24.Рудченко І. Особливості правового режиму деяких результатів, одержаних при виконанні договору на проведення НДДКР. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 2. С. 80-87.
 - 25.Теоретичні та практичні аспекти розгляду судами спорів, що виникають із договорів підряду: монографія / [Берестова І.Е., Бобрик В.І., Великанова М.М. та ін.]; за заг. Ред. Академіка НАПрН України В.В. Луця, наук. ред. А.Б. Гриняк. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 320 с.
 - 26.Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
 - 27.Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 - 28.Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 - 29.Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 - 30.Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.

ТЕМА 10. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ

Теоретичні питання

1. Правова природа договорів про надання послуг.
2. Поняття та елементи договору про надання послуг.
3. Сторони у договорі про надання послуг.
4. Права та обв'язки сторін за договором про надання послуг.
5. Відповідальність за договором про надання послуг.
6. Правові наслідки розірвання договору про надання послуг.
7. Види договорів послуг.

Теми індивідуальних робіт

1. Договір про надання медичних послуг: поняття, елементи, проблеми правового регулювання.
2. Договір про надання консультаційних послуг: загальна характеристика.
3. Особливості захисту прав споживачів за договором про надання послуг.
4. Поняття та загальна характеристика договору про надання детективних послуг.
5. Правова природа договору про надання концертних послуг.
6. Правова природа договору про надання юридичних послуг.
7. Правове регулювання укладення договору про надання комунальних послуг.
8. Специфіка договору про надання освітніх послуг у закладі вищої освіти.
9. Цивільно-правова природа договору про надання перукарських послуг.
10. Цивільно-правове регулювання договору про надання ритуальних послуг.
11. Цивільно-правова відповідальність за договором про надання медичних послуг.
12. Цивільно-правовий договір з надання маркетингових послуг: поняття та елементи.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Абрамович Н. Особливості укладення, зміни та припинення договору про надання медичних послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 4-7.
2. Адамова О.С. Співвідношення понять «послуга» і «обслуговування» у сфері туризму. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 56. С. 225-231.
3. Баб'юк М.П. Цивільно-правова природа договору про надання вищим навчальним закладом освітніх послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 37. Том 1. С. 101-105.
4. Басова А.В. Поняття договору з охорони фізичних осіб. *Форум права*. 2013. № 2. С. 25-29.
5. Блащук Т.В. Договір про надання медичних послуг (медичного обслуговування) в умовах реформи медичної галузі. *Часопис*

- національного університету «Острозька академія». 2017. № 2(16). С. 1-14.
6. Браславець Ю.Ю. Правове регулювання істотних умов договору щодо надання житлово-комунальних послуг. *Молодий вчений*. 2016. № 7(34). С. 227-229.
 7. Булеца С.Б. Договір про надання особливих послуг. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 6. С. 90-93.
 8. Васильєва В.А. Цивільно-правове регулювання діяльності з надання посередницьких послуг: монографія. Івано-Франківськ. ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2006. 346 с.
 9. Владикін О.Н. Правова природа договору про надання послуг електров'язку. *Юридичний вісник*. 2013. № 2(27). С. 82-86.
 10. Волинська А.М. Договір про надання детективних послуг в системі цивільно-правових договорів. *Юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 234-247.
 11. Волинська А.М. Істотні умови договору про надання детективних послуг. *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. № 79. С. 27-34.
 12. Волинська А.М. Стан наукової розробки договору надання детективних послуг в Україні. *Український науково-теоретичний часопис Київського університету права НАН України*. 2016. № 3. С. 225-229.
 13. Гейнц Р.М. Правове регулювання укладення договору про надання комунальних послуг. *Юридична Україна*. 2011. № 5. С. 51-56.
 14. Герц А.А. Окремі аспекти договору про надання медичних послуг. *Вісник Львівського університету*. 2012. Вип. 56. С. 223-228.
 15. Герц А.А. Особливості змісту договору про надання медичних послуг у пластичній хірургії. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 63-66.
 16. Горблянський В.Я. Договір про надання послуг як різновид споживчого договору. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 39. Том 1. С. 46-49.
 17. Горблянський В.Я. Способи захисту прав споживачів за договором про надання послуг. *Eurasian academic research journal*. 2018. № 11(29). С. 59-66.
 18. Горблянський В.Я. Формування законодавства про захист прав споживачів у сфері послуг. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2017. Вип. 43. С. 210-221.
 19. Гриняк А. Особливості розмежування договорів підряду та договорів із надання послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 4. С. 18-20.
 20. Гриняк А.Б. Особливості договірної регулювання відносин з надання послуг в підприємницькій діяльності. *Юридичний вісник*. 2015. № 1(34). С. 115-120.
 21. Гришко У.П. Визначення сутності поняття «транспортна послуга» як об'єкта правовідносин за участю споживачів. *Науковий вісник*

- Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 47. Том 1. С. 116-119.
22. Гунда А.О. Деякі питання правової природи договору про замовлення надання ритуальних послуг після своєї смерті. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. Вип. 1. С. 48-50.
23. Гунда А.О. Застосування типових/стандартних форм договорів про надання ритуальних послуг: аргументи pro і contra. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 31. Том 1. С. 116-118.
24. Гунда А.О. Форми договірної відповідальності виконавців ритуальних послуг. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства*. 2014. Вип. 35. С. 88-99.
25. Гунда А.О. Цивільно-правове регулювання договору про надання ритуальних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Вип. 20. С. 55-58.
26. Дзюбенко О.Л. Особливості та види договорів про надання послуг. *Митна справа*. 2012. № 6(84). С. 294-299.
27. Дзюбенко О.Л. Поняття та класифікація послуг вищої освіти в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 2. С. 44-49.
28. Капля О. Юридична природа зобов'язань із надання Інтернет-послуг. *Вісник Академії управління МВС*. 2010. № 2(14). С. 83-88.
29. Корбут О.О. Юридична природа договору надання концертних послуг. *Університетські наукові записки*. 2013. № 4(48). С. 168-173.
30. Коросташивець Ю.Г. До питання про відповідальність за договором про готельне обслуговування. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 33-37.
31. Коросташивець Ю.Г. Захист прав споживачів готельних послуг. *Юридичний вісник*. 2013. № 1. С. 155-160.
32. Коросташивець Ю.Г. Істотні умови договору на туристичне обслуговування за законодавством України. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 8. С. 96-99.
33. Кохановський В.О. Розірвання договору про надання туристичних послуг та відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договорів у сфері туризму в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 96-100.
34. Лукасевич-Крутник І. Система договорів, що опосередковують зобов'язання з надання транспортних послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 10. С. 26-31.
35. Майданик Р. Договір про надання медичних послуг. *Медичне право*. 2010. № 5(1). С. 52-66.
36. Майданик Р. Питання цивільно-правової відповідальності за договором про надання медичних послуг. *Право України*. 2011. № 11-12. С. 82-90.
37. Майданик Р.А. Договір про надання медичних послуг: загальні положення. *Методологічна скарбниця*. 2016. № 1. С. 139-158.

38. Михайлюк Г.О. Поняття та особливості надання банківських послуг за допомогою Інтернету. *Право України*. 2010. № 8. С. 162-168.
39. Михайлюк Г.О. Цивільно-правовий аналіз нетрадиційних банківських послуг зі зберігання цінностей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2010. Вип. 13(1). С. 230-233.
40. Михайлюк Г.О. Цивільно-правовий аспект нетрадиційної банківської послуги Інтернет-банкінг. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 45-48.
41. Мірзоян А.А. Деякі питання систематизації договорів про надання послуг. *Університетські наукові записки*. 2007. № 4(24). С. 229-233.
42. Павліш П.В. Поняття договору надання юридичних послуг та його місце в системі цивільно-правових договорів. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 139-144.
43. Павліш П.В. Порядок укладання договору надання юридичної допомоги. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 1. Том 1. С. 144-147.
44. Павліш П.В. Припинення договору надання юридичних послуг. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 19. С. 104-108.
45. Панченко О.І. Види договорів охорони залежно від особи замовника, які укладає поліція охорони. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 110-113.
46. Пономарьова Т.С. Договір про надання детективних послуг: проблеми правового регулювання. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2017. № 1. С. 106-113.
47. Розгон О.В. Специфіка договору про надання освітніх послуг у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 3. Том 1. С. 102-105.
48. Самчук-Колодяжна З.Ф. Особливості застосування публічного цивільно-правового договору. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 9-1. С. 131-133.
49. Телестакова А.А. Окремі питання визначення критеріїв класифікації договорів про надання послуг. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 1. С. 172-175.
50. Терехов Р.Г. Цивільно-правова природа договору про надання перукарських послуг. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. № 31. С. 101-104.
51. Тур О.Т. Істотні умови договору про надання консультаційних послуг. *Право і суспільство*. 2015. № 5-2 частина 3. С. 91-95.
52. Тур О. Характеристика суб'єкта цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану внаслідок недоліків консультаційних послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 22-26.
53. Устінський А.В. Укладення договору про надання готельних послуг за допомогою мережі Інтернет. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 2. С. 90-93.

54. Устінський А.В. Щодо питання про відповідальність за договором про надання готельних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 36. Том 1. С. 144-147.
55. Федорченко Н. Особливості укладення договору про сурогатне материнство. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 65-68.
56. Федорченко Н.В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики: монографія. Київ; НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2015. 328 с.
57. Федорченко Н.В. Елементи належного виконання договірних зобов'язань із надання послуг. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 6. С. 108-111.
58. Федорченко Н.В. Загальна характеристика договору на готельне обслуговування. *Юридичний вісник*. 2012. № 4(25). С. 93-98.
59. Федорченко Н.В. Особливості укладення договорів про надання послуг. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 3. С. 56-63.
60. Федорченко Н.В. Поняття та ознаки договору про надання послуг. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 12. С. 98-104.
61. Федорченко Н.В. Цивільно-правові проблеми надання готельних послуг. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 4. С. 169-174.
62. Федосенко Н.А. До питання про місце договору з надання послуг у ході виконання маркетингових досліджень у системі цивільно-правових договорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 5. С. 27-29.
63. Федосенко Н.А. Істотні умови договору про надання маркетингових послуг. *Правові новели*. 2018. Вип. 6. С. 35-41.
64. Федосенко Н.А. Суб'єктно-об'єктний склад договірних маркетингових відносин. *Право і суспільство*. 2018. № 6. С. 35-40.
65. Федосенко Н.А. Цивільно-правова відповідальність виконавця за договором про надання маркетингових послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 34. Том 1. С. 126-131.
66. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
67. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
68. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
69. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасиво-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
70. Янишен В.П. Особливості реалізації прав споживачів за договором про виконання робіт (надання послуг). *Теорія і практика правознавства*. 2017. Вип. 2(12). С. 1-15.

ТЕМА 11. ДОГОВІР ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Теоретичні питання

1. Правова характеристика договорів перевезення вантажів.
2. Перевізні документи та їх юридичне значення.
3. Договір перевезення у прямому змішаному сполученні.
4. Види міжнародних перевезень.
5. Цивільно-правова відповідальність за порушення транспортних договорів.

Теми індивідуальних робіт

1. Історичний розвиток залізниць та їхнє місце в транспортному комплексі України.
2. Правова природа оплатних та безоплатних договорів перевезення пасажирів.
3. Правова природа договору на перевезення пасажирів таксі.
4. Правова природа договору міжнародного комбінованого перевезення вантажів.
5. Правова природа договору фрахтування (чартеру).
6. Правовий статус учасників процесу морського перевезення вантажів.
7. Міжнародна уніфікація норм про відповідальність за шкоду, заподіяну під час повітряного перевезення.
8. Цивільно-правова відповідальність пасажирів за договором перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом.
9. Порівняльно-правова характеристика портового та міжпортового буксирування.
10. Цивільно-правове регулювання перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
4. Кодекс торговельного мореплавства від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №№ 47-52. Ст. 349.
5. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24 квітня 1980 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_189.
6. Конвенція щодо уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень зі змінами відповідно до глави I Гаагського протоколу від 19 жовтня 1960 року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
7. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 року №

- 2344-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 22. Ст. 105.
8. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 16. Ст. 199.
 9. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 40. Ст. 183.
 10. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
 11. Про морські порти України: Закон України від 17 травня 2012 року № 4709-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 7. Ст. 65.
 12. Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування: Закон України від 23.02.2012 року № 4442-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 49. Ст. 553.
 13. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1644-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 8. Ст. 222.
 14. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 51. Ст. 446.
 15. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 51. Ст. 446.
 16. Статут внутрішнього водного транспорту СРСР, затверджений постановою Ради Міністрів СРСР від 15 жовтня 1955 року № 1801. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1801400-55>.
 17. Статут автомобільного транспорту Української РСР, затверджений Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 року № 401. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-69-п>.
 18. Статут залізниць України, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 року № 457 в редакції від 09.01.2015 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/457-98-п>.
 19. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу затверджені наказом Міністерства інфраструктури України № 735 від 30.11.2012 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2219-12>.
 20. Правила повітряних перевезень вантажів затверджені наказом Державіаслужби № 186 від 14.03.2006 в редакції від 08.01.2013 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-06>.
 21. Правила перевезення швидкопсувних вантажів, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 9 грудня 2002 року № 873 в редакції від 01.07.2011 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1031-02>.
 22. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти залізничним транспортом України, затверджені наказом Мінтрансв'язку України від 27 грудня 2006 року № 1196 в редакції від 06.05.2016 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0310-07>.
 23. Правила надання послуг у морських портах України, затверджені Наказом Міністерства інфраструктури України № 348 від 05.06.2013 р.;

- zareestr. в Міністерстві юстиції України 15.08.2013 року за № 1401/23933. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1401-13>.
24. Тарифи на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу залізничним транспортом у внутрішньому сполученні, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 20.04.2018 року № 184. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-18>.
25. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
26. Волкова А.В. Правова природа договору міжнародного комбінованого перевезення вантажів. *Вісник Запорізького національного університету*. 2013. № 1(1). С. 53-56.
27. Горян Е.В., Горян К.В. Забезпечення прав пасажирів при здійсненні міжнародних повітряних перевезень (порівняння законодавства України та ЄС). *Часопис Академії адвокатури України*. 2011. № 4(13). С. 1-7.
28. Дзюбенко О.Л. Особливості правового регулювання договорів перевезення. *Адвокат*. 2012. № 11(146). С. 31-34.
29. Діковська І. Види міжнародних перевезень: нормативний і доктринальний підходи. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2011. Вип. 88. С. 54-57.
30. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.
31. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
32. Єременко О. Деякі аспекти міжнародних автотранспортних перевезень. *Бізнес. Бухгалтерія*. 2011. № 21. С. 41-43.
33. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972-2012 роки): станом на 01.11.2012 року / упоряд.: В.І. Борисова, І.П. Жигалкін, О.Н. Сибіга, П.В. Хотенець. Х.: Право, 2012. 376 с.
34. Кадала В.В. Історичний розвиток залізниць та їхнє місце в транспортному комплексі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 5. С. 81-85.
35. Клепікова О. Правовий статус учасників процесу морського перевезення вантажів. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2007. № 74-76. С. 150-154.
36. Козирєва В.П. Відповідальність перевізника в авіації. *Правовий тиждень*. 2016. № 3(89). С. 21-27.
37. Колянковська Т. Правове становище вантажоодержувача в договорі перевезення вантажу. *Юридичний вісник*. 2013. № 2. С. 54-60.
38. Кравчук Г.А. Перевезення вантажів залізницею: правове регулювання та судова практика (за матеріалами круглого столу). *Вісник господарського судочинства*. 2007. № 4. С. 43-55.
39. Кужко О. Коносамент як правова підстава для видачі вантажу за договором перевезення вантажу морським транспортом в сучасних

- умовах. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2015. № 2(16). С. 70-73.
40. Кужко О.С. Підстави звільнення від відповідальності в договорі перевезення вантажу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2013. № 5. С. 114-117.
41. Кужко О.С. Підстави звільнення від відповідальності в договорі перевезення вантажу морським транспортом. *Право і суспільство*. 2015. № 4 частина 4. С. 85-90.
42. Кужко О.С. Сторони у договорі перевезення вантажу. *Часопис цивілістики*. 2013. Вип. 15. С. 104-108.
43. Лідовець Р.А. Публічний інтерес у цивільному праві на прикладі правового регулювання відповідальності у договорі перевезення вантажу. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2012. № 2(6). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/121>.
44. Лукасевич-Крутник І. Одержувач вантажу як учасник договірних відносин із надання транспортних послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 1. С. 8-13.
45. Лукасевич-Крутник І.С. Види договорів перевезення за Цивільним кодексом України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Випуск 4. Том 1. С. 64-67.
46. Мамчур Л.В. Інформаційне забезпечення договору перевезення пасажирів повітряним транспортом. *Юридичний вісник*. 2012. № 3(24). С. 27-32.
47. Мануїлова К.В. Міжнародна уніфікація норм про відповідальність за шкоду, заподіяну під час повітряного перевезення. *Митна справа*. 2014. № 6(96). С. 12-18.
48. Мінченко А.О. Деякі проблеми припинення договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2010. № 3. С. 252-261.
49. Мінченко А.О. Проблемні аспекти відповідальності залізничного перевізника за прострочення виконання зобов'язання з перевезення пасажирів. *Вісник Академії митної служби України*. 2012. № 2. С. 39-45.
50. Мінченко А.О. Форма договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом. *Право і безпека*. 2010. № 1(33). С. 152-157.
51. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т. 2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
52. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
53. Недокус М.О. Цивільно-правове регулювання перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 1. Том 1. С. 163-166.
54. Несімко О.Д. Особливості договору чартеру повітряного судна. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2015. № 824. С. 101-104.

55. Нечипуренко О.М. Сторони договору на перевезення пасажирів таксі. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 1. С. 143-148.
56. Оніщенко О.В. Договір перевезення повітряним транспортом: деякі цивільно-правові аспекти. *Юридичний вісник*. 2009. № 4(13). С. 49-53.
57. Радчук О.П. Особливості правового регулювання міжнародних автомобільних перевезень. *Форум права*. 2014. № 3. С. 307-311.
58. Раскалей М.О. Міжнародні повітряні перевезення. Український аспект. *Учёные записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2013. Том 26(65). № 2-1 (Ч. 2). С. 419-425.
59. Рябікін Д.А. Вина як підстава для відповідальності морського перевізника. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 73. С. 304-309.
60. Рябікін Д.А. Основні особливості договорів міжнародного морського перевезення вантажів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Частина I. Том 1. С. 216-219.
61. Савич О.В. Порівняльно-правова характеристика портового й міжпортового буксирування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 1. Том 1. С. 193-197.
62. Саєнко О., Ольмезов В., Машненко К. Державне регулювання розвитку автомобільних перевезень в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2015. № 2(25). С. 221-229.
63. Самойленко Г.В. Договір перевезення вантажу: реальний чи консенсуальний? *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 1. С. 103-108.
64. Самойленко Г.В. Особливості реалізації принципу свободи договору в договорі перевезення пасажирів. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. № 2. С. 84-89.
65. Самойленко Г.В. Правова природа оплатних та безоплатних договорів перевезення пасажирів. *Право і суспільство*. 2016. № 2(3). С. 72-77.
66. Северінова Ю.В. Особливості юридичної характеристики договору перевезення пасажирів залізничним транспортом. *Приватне право в умовах глобалізації: традиційні цінності та європейські перспективи: збірник наукових праць*. Миколаїв: Іліон. 2014. С. 111-114.
67. Сірко Р.Б. Договір перевезення пасажирів залізничним транспортом: загальні положення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 66. С. 133-140.
68. Сірко Р.Б. Договір перевезення пасажирів залізничним транспортом: проблемні питання. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2012. № 1. С. 68-78.
69. Сірко Р.Б. Загальна характеристика договору перевезення пасажирів залізничним транспортом за законодавством України. *Часопис цивілістики*. 2013. № 14. С. 96-100.
70. Сірко Р.Б. Зміст договору перевезення вантажу залізничним транспортом за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 1. С. 136-143.

71. Сірко Р.Б. Порядок виконання договору перевезення вантажу залізничним транспортом. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 1. Том 1. С. 192-196.
72. Сірко Р.Б. Порядок укладення договору перевезення вантажу залізничним транспортом за законодавством України. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2013. Вип. 28. С. 491-498.
73. Сірко Р.Б. Правове регулювання договору перевезення вантажу залізничним транспортом. *Закон и жизнь*. 2013. № 2. С. 24-27.
74. Сірко Р.Б. Цивільно-правова відповідальність пасажирів за договором перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом. *Часопис цивілістики*. 2014. № 16. С. 213-218.
75. Столярський О.В. Правове регулювання міжнародних перевезень: навч. посіб. Київ. Знання, 2012. 318 с.
76. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
77. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
78. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
79. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
80. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.
81. Цивільно-правове регулювання перевезень пасажирів таксі: монографія / О.Н. Нечипуренко, С.В. Резніченко, Г.В. Самойленко. Одеса: ОДУВС, 2010. 188 с.
82. Цірат Г.В. Регулювання затримки рейсу за Монреальською конвенцією 1999 року та правилами перевезення пасажирів і багажу. *Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 462-467.
83. Чухрай Т. Правова природа договору фрахтування (чартеру). *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 53. С. 339-345.
84. Шумська М.Л. Правове регулювання договору перевезення повітряним транспортом. *Аеро. Повітряне і космічне право*. 2015. № 1. С. 123-126.
85. Яновицька А.В. Форма договору міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 2. С. 142-145.

ТЕМА 12. ДОГОВІР ТРАНСПОРТНОГО ЕКСПЕДИРУВАННЯ

Теоретичні питання

1. Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування.

2. Права та обов'язки сторін за договором транспортного експедирування.
3. Відповідальність сторін за договором транспортного експедирування.

Теми індивідуальних робіт

1. Місце договору транспортного експедирування серед інших договорів про надання послуг.
2. Співвідношення договору транспортного експедирування та договору перевезення вантажів.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 1 липня 2004 року № 1955-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 52. Ст. 562.
4. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
5. Діковська І. Загальна характеристика договору транспортного експедирування. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 1. С. 54-57.
6. Довгуша М.П. Загальна характеристика договору транспортного експедирування. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 141. С. 116-127.
7. Довгуша М. Правова природа договору транспортного експедирування. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 6/3. С. 44-48.
8. Довгуша М.П. Предмет договору транспортного експедирування. *Теорія і практика правознавства*. 2018. Вип. 2(14). С. 1-12.
9. Довгуша М.П. Співвідношення договору транспортного експедирування та договору перевезення вантажів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 41. Том 4. С. 150-154.
10. Довгуша М.П. Щодо самостійності договору транспортного експедирування. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1(62). С. 58-69.
11. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
12. Єсимов С.С., Висоцька Х.А. Окремі аспекти відповідальності експедитора в контексті цивільно-правової природи транспортно-експедиторської діяльності. *Митна справа*. 2006. № 6(90). С. 269-275.
13. Золотнікова Н.С. Місце договору транспортного експедирування серед інших договорів про надання послуг. *Митна справа*. 2004. № 3. С. 42-47.
14. Кужко О.С. Особливості послуг, що надаються за договором транспортного експедирування. *Університетські наукові записки*. 2007. № 1(21). С. 146-151.
15. Кужко О.С. Особливості страхування під час здійснення транспортно-

- експедиторської діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 9-1. С. 116-119.
16. Лукасевич-Крутник І. Поняття та правова характеристика договорів із надання транспортних послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 21-26.
 17. Лукасевич-Крутник І.С. Транспортний договір у доктрині цивільного права. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. Том 1. С. 105-110.
 18. Транспортно-експедиторська діяльність: навч. посібник / В.М. Запара, С.М. Продащук, А.Л. Кравець та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 214 с.
 19. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
 20. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 21. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 22. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 23. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.
 24. Цивільно-правове регулювання перевезень пасажирів таксі: монографія / О.Н. Нечипуренко, С.В. Резніченко, Г.В. Самойленко. Одеса: ОДУВС, 2010. 188 с.
 25. Яновицька А.В. Правова природа договору транспортного експедирування. *Вісник НТУУ «КПІ»*. 2018. Вип. 3(39). С. 176-179.

ТЕМА 13. ДОГОВІР ЗБЕРІГАННЯ

Теоретичні питання

1. Відмінність договору зберігання від суміжних договорів.
2. Відповідальність сторін за договором зберігання.
3. Цивільно-правове регулювання договору зберігання вантажу у морських портах.

Теми індивідуальних робіт

1. Відмінність договору позички від договору зберігання.
2. Дискусійні питання характеристики загальних положень договору зберігання цінностей у банку.
3. Зберігання речей, що є предметом спору: окремі проблеми правового регулювання.
4. Особливості укладення договору зберігання на товарному складі.
5. Особливості відповідальності професійного зберігача.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст. 30.
5. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18 листопада 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 9. Ст. 34.
6. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 47. Ст. 642.
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
8. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 4 липня 2002 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 35. Ст. 258.
9. Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва: Закон України від 23 грудня 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 6. Ст. 136.
10. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1.
11. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року № 176 (у редакції постанови КМУ від 17.03.2018 року). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/176-97-п>.
12. Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 115 (у редакції постанови КМУ від 17.08.2002 року). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/115-96-п>.
13. Положення про склади тимчасового зберігання, затверджене Наказом Міністерства фінансів України 28.05.2012 року № 613. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1307-12>.
14. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26 квітня 2005 року № 3981. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>.
15. Правила користування автоматичними камерами схову самообслуговування, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 10.07.1996 року № 230. URL:

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>
16. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені Наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 року № 19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>.
 17. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти залізничним транспортом України затверджені наказом Мінтранзсв'язку України від 27 грудня 2006 року № 1196. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0310-07>.
 18. Правила надання послуг у морських портах України затверджені Наказом Міністерства інфраструктури України 05.06.2013 року № 348 в редакції від 23.09.2014 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1401-13>.
 19. Батожська О.В. Способи фіксації волевиявлення сторін при укладенні договору зберігання автотранспортних засобів. *Форум права*. 2013. № 2. С. 34-40.
 20. Бойко Н.М. Відмінність договору позички від договору зберігання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 117-125.
 21. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 22. Водоп'ян Т., Тичковська О. Правове регулювання договору зберігання: окремі питання теорії і практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 6. С. 14-18.
 23. Демчук А.М. Договір як підстава виникнення відносин зберігання на товарному складі. *Адвокат*. 2013. № 9. С. 28-31.
 24. Демчук А.М. Істотні умови договору зберігання на товарному складі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 21. Частина 1. Том 1. С.207-211.
 25. Демчук А.М. Особливості укладення договору зберігання на товарному складі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Вип. 19. Том 2. С.48-52.
 26. Демчук А.М. Порядок укладення договору зберігання на товарному складі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 35. Частина 1. Том 1. С. 123-125.
 27. Демчук А.М. Правовий аналіз видів зберігання на товарному складі. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 113-115.
 28. Довбій С.П. Деякі проблемні питання правового регулювання договірних відносин з охорони майна. *Право і безпека*. 2013. № 4(51). С. 142-147.
 29. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 30. Донець А.Г. Договір зберігання речей у ломбарді. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 4. С. 79-82.
 31. Донець А.Г. Поняття «зберігання», «схоронність», «охорона» та їх співвідношення. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*.

2012. Вип. 24. С. 242-252.
32. Дудко О.С. До питання визначення поняття товарних складів як зберігачів товарів. *Право і суспільство*. 2014. № 1-2. С. 67-70.
33. Кужко О.С. Зміст договору зберігання вантажу у морських портах України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 5. С. 90-93.
34. Найдьон А.В. Дискусійні питання характеристики загальних положень договору зберігання цінностей у банку. *Право і суспільство*. 2016. № 2 частина 3. С. 62-66.
35. Найдьон А.В. Особливості визначення поняття «банківська таємниця» щодо договору зберігання цінностей у банку. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 49-52.
36. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
37. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., - 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
38. Новосад А.С. Відповідальність сторін за договором зберігання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 3. С. 74-76.
39. Паньонко І.М., Коваль В.А. Становлення та розвиток договору зберігання на українських землях від X до XIX ст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2016. № 837. С. 202-205.
40. Серих О.В. Сторони договору зберігання, який укладається у державній митній справі. *Часопис цивілістики*. 2013. Вип. 14. С. 78-81.
41. Ступницький К.В. Зберігання речей, що є предметом спору в системі забезпечувальних засобів цивільного права. *Право і суспільство*. 2017. № 6. С. 79-84.
42. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
43. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
44. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
45. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.
46. Яворська О., Демчук А. Європейський досвід укладення договору зберігання на товарному складі. *Історико-правовий часопис: Актуальні проблеми цивілістики*. 2014. № 1(3). С. 73-81.

ТЕМА 14. ДОГОВІР ДОРУЧЕННЯ

Теоретичні питання

1. Генеза договору доручення.

2. Предмет договору доручення.
3. Відповідальність сторін за договором доручення.

Теми індивідуальних робіт

1. Співвідношення понять «представництво», «довіреність» та «договір доручення».
2. Правовий статус довірчого власника за цивільним законодавством України.
3. Порівняльний аналіз договорів доручення і комісії як підвидів договору про надання послуг.
4. Спеціальні підстави припинення договору доручення за цивільним законодавством України.
5. Особливості виконання договору доручення третьою особою.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.
4. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 29. Ст. 337.
5. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 31. Ст. 241.
6. Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-п>.
7. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / за заг. ред. Р.А. Майданика. К.: Юстініан, 2010. 1008 с.
8. Бірюков В.І. Порівняльний аналіз договорів доручення і комісії як підвидів договору про надання послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Випуск 19. Том 2. С. 14-16.
9. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
10. Васильєва В.А. Цивільно-правове регулювання діяльності надання посередницьких послуг: монографія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 346 с.
11. Дихта Н.М. До питання про предмет договору доручення. *Право і суспільство*. 2015. № 5-2. С. 84-88.
12. Дихта Н.М. Проблемні питання тріади «представництво - довіреність - договір доручення». *Часопис цивілістики*. 2018. Вип. 25. С. 10-15.

13. Дихта Н.М. Спеціальні підстави припинення договору доручення за цивільним законодавством України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 61. С. 551-559.
14. Дихта Н.М. Укладення договору доручення за цивільним законодавством України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Випуск 34. Том 1. С. 87-90.
15. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
16. Михалюк О. Особливості виконання договору доручення третьою особою. *Право України*. 2013. № 5. С. 398-404.
17. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
18. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і док. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
19. Некіт К.Г. Договір довірчого управління майном: порівняльно-правовий аналіз: монографія. Одеса: Вид. Букаєв В.В., 2012. 184 с.
20. Некіт К.Г. Правовий статус довірчого власника за цивільним законодавством України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 1. Том 1. С. 167-171.
21. Полтавський О.В. До питання про фидуціарний характер договірних представницьких відносин. *Форум права*. 2012. № 1. С. 788-793.
22. Серая А.К. До питання співвідношення довіреності і договору доручення. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4. С. 33-37.
23. Сибіга О.М. Договір комісії за Цивільним кодексом України: монографія. Х.: Право, 2010. 184 с.
24. Федорченко Н.В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2015. 328 с.
25. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
26. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
27. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
28. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
29. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
30. Цюра В.В. Представництво, посередництво, комісія та агентування: співвідношення правових понять. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. №

ТЕМА 15. ДОГОВІР КОМІСІЇ

Теоретичні питання

1. Виконання договору комісії.
2. Відступ від вказівок комітента.
3. Прийняття комітентом виконання за договором комісії.
4. Право комісіонера на притримання.
5. Відмова від договору комісії.

Теми індивідуальних робіт

1. Субкомісія: поняття, елементи, права та обов'язки сторін.
2. «Представництво», «посередництво», «комісія» та «агентування»: співвідношення правових понять.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.
4. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 29. Ст. 337.
5. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 31. Ст. 241.
6. Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-p>.
7. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / за заг. ред. Р.А. Майданика. К.: Юстініан, 2010. 1008 с.
8. Бірюков В.І. Порівняльний аналіз договорів доручення і комісії як підвидів договору про надання послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Випуск 19. Том 2. С. 14-16.
9. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
10. Васильєва В.А. Цивільно-правове регулювання діяльності надання посередницьких послуг: монографія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 346 с.
11. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер,

2009. 1200 с.
12. Камінська Н. Щодо питання класифікації договорів у туристичній сфері. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 27-30.
 13. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 14. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і док. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 15. Некіт К.Г. Договір довірчого управління майном: порівняльно-правовий аналіз: монографія. Одеса: Вид. Букаєв В.В., 2012. 184 с.
 16. Полтавський О.В. До питання про фідучіарний характер договірних представницьких відносин. *Форум права*. 2012. № 1. С. 788-793.
 17. Сибіга О.М. Договір комісії за Цивільним кодексом України: монографія. Х.: Право, 2010. 184 с.
 18. Федорченко Н.В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2015. 328 с.
 19. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
 20. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-те вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 21. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 22. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 23. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
 24. Цюра В.В. Представництво, посередництво, комісія та агентування: співвідношення правових понять. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 84-88.
 25. Шульга Р.Р. Проблемні питання відповідальності суб'єктів туристичної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 2. Том 2. С. 80-84.

ТЕМА 16. ДОГОВІР УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ

Теоретичні питання

1. Поняття та юридичні ознаки договору управління майном.
2. Форма і строк договору управління майном.
3. Права та обов'язки сторін за договором управління майном.
4. Відповідальність управителя за договором управління майном.
5. Припинення договору управління майном.

Теми індивідуальних робіт

1. Договір управління майном та довірча власність: порівняльна характеристика.
2. Види договору управління майном.
3. Договір управління майном безвісно відсутньої особи.
4. Договір управління підприємством та договір про управління господарським товариством: порівняльна характеристика.
5. Правова характеристика договору на управління підприємством, що може бути успадкованим.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 29. Ст. 337.
4. Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-p>.
5. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / за заг. ред. Р.А. Майданика. К.: Юстініан, 2010. 1008 с.
6. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
7. Грейдін О.І. Договір довірчого управління цінними паперами в Україні: монографія. Сімферополь: ДІАЙТИ, 2013. 274 с.
8. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
9. Зинов'єва А.В. Договір управління майном безвісно відсутньої особи: матеріальний аспект, порядок та процедура нотаріального посвідчення. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. № 1(5). С. 186-199.
10. Кухарєв О.Є. Управління спадщиною: стан та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2018. Вип. 46. С. 77-88.
11. Майданик Р.А. Поняття договору управління майном в цивільному праві України. *Юридична Україна*. 2010. № 7(91). С. 9-14.
12. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
13. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і док. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С.

- Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
14. Некіт К. Суб'єкти договору довірчого управління майном. *Юридичний вісник*. 2012. № 2. С. 65-70.
 15. Некіт К.Г. Договір довірчого управління майном: порівняльно-правовий аналіз: монографія. Одеса: Вид. Букаєв В.В., 2012. 184 с.
 16. Некіт К.Г. Суб'єктний склад правовідносин довірчої власності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 1. С. 94-96.
 17. Полтавський О.В. До питання про фідучіарний характер договірних представницьких відносин. *Форум права*. 2012. № 1. С. 788-793.
 18. Січко Д.С., Науменко М.І. Правова природа інституту довірчого управління майном. *Молодий вчений*. 2018. С. 193-197.
 19. Суц О.П. Поняття та ознаки договору про управління активами корпоративного фонду. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1(10). С. 99-103.
 20. Федорченко Н.В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2015. 328 с.
 21. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
 22. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 23. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 24. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 25. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бєгова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.

ТЕМИ 17-18. ДОГОВІР ПОЗИКИ. КРЕДИТНИЙ ДОГОВІР

Теоретичні питання

1. Оспорювання договору позики.
2. Новація боргу в позикове зобов'язання.
3. Відповідальність позичальника за порушення договору позики.
4. Особливості суб'єктного складу договору позики.
5. Співвідношення кредитного договору та договору позики.

Теми індивідуальних робіт

1. Особливості правового статусу одного із подружжя як позичальника.
2. Комерційний кредит.
3. Місце договору споживчого кредитування у системі цивільно-правових договорів.

4. Поняття та правова характеристика кредитних історій.
5. Умови та види цивільно-правової відповідальності при порушенні кредитного договору.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №№ 5-6. Ст. 30.
3. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.
4. Про організацію формування та обігу кредитних історій: Закон України від 23.06.2005 року № 2704-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 421.
5. Про споживче кредитування: Закон України від 15 листопада 2016 року № 1734-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 1. Ст. 2.
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 року № 2664-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1.
7. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 року № 978-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 52. Ст. 377.
8. Правила торгівлі у розстрочку фізичним особам, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 року № 383. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-п>.
9. Положення про основи процентної політики Національного банку України, затверджене Постановою Правління Національного банку України 21 квітня 2016 року № 277. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16>.
10. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління Національного банку України 30.06.2016 року № 351. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0231-12>.
11. Про встановлення плати за користування кредитними ресурсами: Лист НБУ від 26.07.2004 року № 14-011/2805-7443. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v7443500-04>.
12. Про деякі питання застосування Цивільного кодексу України в банківській діяльності: Лист НБУ від 18.08.2004 року № 18-111/3249-8378. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v8378500-04>.
13. Бабаскін А. Співвідношення кредитного договору та договору позики у цивільному законодавстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 12. С. 5-10.
14. Бабаскін А.Ю. Предмет кредитного договору у цивільному праві України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип.

47. Том 1. С.97-100.
- 15.Бабаскін А.Ю. Про можливість укладення кредитного договору за моделлю договору приєднання. *Право і суспільство*. 2017. № 6. С.41-47.
 - 16.Бабаскін А.Ю. Щодо поняття кредит у цивільному праві України. *Держава і право: Юридичні і політичні науки*. 2012. Вип. 56. С.256-260.
 - 17.Бахрієва З.Р. Припинення договорів про надання фінансових послуг. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2012. Том 25(64). № 1. С.204-209.
 - 18.Безклубий І.А. Банківські правочини: Монографія. К.: Видавничий Дім «Ін Юре». 2007. 456 с.
 - 19.Безклубий І.А. Договір позики та його співвідношення з кредитним договором. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2007. № 5. С.57-67.
 - 20.Білько О.П. Особливості комерційного кредиту. *Юридичний вісник*. 2010. № 2(15). С.36-39.
 - 21.Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 - 22.Горбатюк В., Закревський А., Кравченко Л. До питання про особливості надання фінансових послуг: позики та кредит. *Юридичний журнал*. 2011. № 2. С.102-104.
 - 23.Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 - 24.Ленський С.В. Форма договору комерційного кредитування. *Юрист України*. 2012. № 1-2 (18-19). С.46-51.
 - 25.Лепех С. Особливості правового статусу одного із подружжя як позичальника. *Вісник Львівського університету*. 2013. Вип. 57. С.216-220.
 - 26.Лепех С. Умови договору споживчого кредиту. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С.29-33.
 - 27.Лусперник Д.Д. Договір позики: деякі питання теорії та судової практики. *Вісник Верховного Суду України*. 2011. № 4(128). С.16-24.
 - 28.Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 - 29.Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 - 30.Остапчук Я.М. Класифікація банківського кредиту: позичка, позики, депозит. *Фінансовий простір*. 2015. № 3(19). С.308-315.
 - 31.Пандурська А.О. Законодавче регулювання кредитного договору: новели та практичні рекомендації. *Віче*. 2013. № 13. С.18-21.
 - 32.Пандурська А.О. Умови та види цивільно-правової відповідальності при порушенні кредитного договору. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С.194-197.
 - 33.Погребняк В.Я. Визначення поняття споживчого кредиту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. Вип. 16. Т. 2. С.37-39.

34. Погребняк В.Я. Місце договору споживчого кредитування у системі цивільно-правових договорів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. № 35. Ч. 1. Т. 2. С.15-18.
35. Поливач В.О. Правова природа справ, що виникають із кредитних правовідносин, та процесуальні проблеми їх розгляду. *Адвокат*. 2012. № 9(144). С.41-44.
36. Тімуш І.С. Поняття та правова природа ризикових договорів у цивільному праві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 21. Частина 2. Том 1. С.282-285.
37. Тупицька Є. Проценти за новаційним договором позики. *Юридична Україна*. 2010. № 1. С.72-76.
38. Тупицька Є.О. Поняття та місце договору новації боргу у позикове зобов'язання в системі зобов'язань за законодавством України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 3-1. С.151-153.
39. Тупицька Є.О. Правове регулювання новації боргу в системі позикових зобов'язань. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 5. С.72-74.
40. Тупицька Є.О. Теоретико-правовий аналіз кредитних та позикових відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. С.291-294.
41. Тупицька Є.О. Щодо питання поіменованості чи непоіменованості договору новації боргу у позикове зобов'язання. *Форум права*. 2009. № 3. С.621-626.
42. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
43. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
44. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О.Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
45. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
46. Янишен В.П. Договір позики: спірні питання форми та предмета. *Теорія і практика правознавства*. 2015. Вип. 2(8). С.1-13.

ТЕМА 19. ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО РАХУНКУ. ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ)

Теоретичні питання

1. Види банківських вкладів.
2. Ощадна книжка та ощадний (депозитний) сертифікат.
3. Порядок відкриття та закриття вкладних (депозитних) рахунків.
4. Гарантування вкладних (депозитних) рахунків.

Теми індивідуальних робіт

1. Страхування депозитних вкладів населення.
2. Проценти на банківський вклад.
3. Зміст та види державних гарантій заощаджень в Україні.
4. Правова природа грошей на банківському рахунку.
5. Правова природа договору умовного депонування (ескроу).
6. Особливості договору банківського вкладу (депозиту) в Державному ощадному банку України.
7. Цивільно-правова природа договору вкладу дорогоцінних металів.
8. Спадкування права на вклад у банку.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 року № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №№ 5-6. Ст. 30.
4. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 року № 543/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 5. Ст. 28.
5. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 року № 2908-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 15. Ст. 101.
6. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 року № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
7. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 року № 2346-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 29. Ст. 137.
8. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 року № 4452-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 50. Ст. 564.
9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 року № 2664-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1.
10. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 року № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268.
11. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: затверджене Постановою Правління Національного банку України від 17.09.2015 року № 615. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>.
12. Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів і змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку

- України: затверджене Постановою Правління Національного банку України від 28.07.2008 року № 216. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0910-08>.
13. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами: затверджене Постановою Правління Національного банку України від 03.12.2003 року № 516. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>.
 14. Положення про порядок надання небанківським фінансовим установам генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій: затверджене Постановою Правління Національного банку України від 09.08.2002 року № 297. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0712-02>.
 15. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджена Постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 року № 492. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.
 16. Бахрієва З.Р. Припинення договорів про надання фінансових послуг. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2012. Том 25(64). № 1. С. 204-209.
 17. Безклубий І.А. Банківські правочини: Монографія. К.: Видавничий Дім «Ін Юре». 2007. 456 с.
 18. Безклубий І.А., Гончаренко О.В. Щодо гарантування банківських вкладів фізичних осіб в Україні. *Наше право*. 2013. № 7. С. 152-156.
 19. Біда М. Поняття й особливості договору банківського вкладу (депозиту): цивільно-правова сутність і підходи. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 10. С. 86-89.
 20. Бойчук Т.В. Зміст та види державних гарантій заощаджень в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 107-113.
 21. Бойчук Т.В. Правовий статус учасників відносин у сфері заощаджень. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 4. С. 58-65.
 22. Бойчук Т.В. Принципи організації систем гарантування заощаджень та можливості застосування зарубіжного досвіду в Україні. *Право і суспільство*. 2012. № 3. С. 87-93.
 23. Вавженчук С.Я. Договірне право: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 584 с.
 24. Возняковська К.А. Про потреби гарантування прав суб'єктів господарювання на кошти з поточних рахунків за неплатоспроможності банків. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 29 том 1. С. 116-119.
 25. Гетьманцев Д. До питання про правову природу грошей на банківському рахунку. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 9. С. 78-81.
 26. Гладь Ю.О. Відступлення права вимоги кредитора за договором банківського вкладу третім особам. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 107-110.
 27. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Бондар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.: за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер,

2009. 1200 с.
28. Желіховська Ю.В. Спадкування права на вклад у банку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С. 199-206.
 29. Закон України «Про банки і банківську діяльність»: Науково-практичний коментар / За заг. ред. В.С. Стельмаха. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. 520 с.
 30. Згама А.О. Правова природа договору умовного депонування (ескроу). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 36-39.
 31. Зінченко В.В. Банківські метали як предмет договору банківського вкладу (депозиту). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2013. Вип. 15 (№ 1077). С. 97-100.
 32. Зінченко В.В. Гарантованість вкладів фізичних осіб в державному Ощадному банку України. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2015. Вип. 19 (№ 1151). С. 93-97.
 33. Зінченко В.В. Особливості договору банківського вкладу (депозиту) в Державному ощадному банку України. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2012. Вип. 15 (№ 1034). С.128-132.
 34. Калашнікова О.О. Договір банківського рахунку як різновид банківських право чинів. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С.166-169.
 35. Колодій І.М. Договір ескроу: зарубіжний досвід та специфіка вітчизняного правового регулювання. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2017. № 1(3). С.25-29.
 36. Крат В.І. Спадкування права на вклад в банку (фінансовій установі). *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2015. № 5. С.28-37.
 37. Лошицький М.В., Короєд С.О. Питання дострокового повернення в судовому порядку банківського вкладу під час дії мораторію. *Судова апеляція*. 2009. № 2(15). С.52-58.
 38. Менджул М.В. Проблеми правового регулювання відкриття банківського рахунку юридичною особою. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 24. Том 2. С.63-66.
 39. Михайлюк Г.О. До питання про цивільно-правову природу договору вкладу дорогоцінних металів. *Університетські наукові записки*. 2010. 1(33). С.54-58.
 40. Моїсеєнко Ю.М. Реалізація способів захисту цивільних прав сторін договору банківського вкладу (депозиту) в судовій практиці. *Теорія і практика правознавства*. 2016. № 1(9). С.1-13.
 41. Моїсеєнко Ю.М. Форми захисту цивільних прав сторін договору банківського вкладу (депозиту). *Проблеми законності*. 2017. Вип.136. С.56-63.
 42. Найдьон А.В. Особливості визначення поняття «банківська таємниця» щодо договору зберігання цінностей у банку. *Актуальні проблеми*

- вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С.49-52.
43. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 44. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 45. Олексіюк М., Подкопаєв І. Кому належать гроші на вашому поточному рахунку? *Юридична газета*. 2017. № 13(563). С.14-15.
 46. Паліюк В.П. Особливості розкриття банківської таємниці судами (Видання друге, виправлене та доповнене). К.: Юстініан, 2009. 384 с.
 47. Паліюк В.П. Судовий захист клієнтів поточних та вкладних (деPOSITИТНИХ) рахунків: теорія та практика. К.: Юстініан, 2011. 528 с.
 48. Пашнєва В.А. Правова природа страхування банківських вкладів. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2011. Том 24(63). № 2. С.110-114.
 49. Петреченко С.А. Актуальні аспекти виконання договору банківського вкладу: захист прав вкладників в умовах фінансової нестабільності. *Право і суспільство*. 2015. № 5-3. С.141-145.
 50. Подцерковний О.П. Проблеми відповідальності фінансової установи за договором банківського рахунку (на прикладі обігу банківських металів). *Наукові праці Національного університету «ОЮА»*. 2014. Т.14. С.97-105.
 51. Прасолова С.П. Банківські операції: навч. посіб. та практ. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. К.: Центр учбової літератури, 2013. 568 с.
 52. Путренко А.М. Банківська таємниця: правовий аналіз. *Фінансове право*. 2011. № 3(17). С.26-29.
 53. Розгон О.В. Спадкування грошових коштів, розміщених на депозитних рахунках у банку. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2015. № 5. С.30-48.
 54. Рябініна Л.М., Няньчук Н.Ю., Ухлічева Л.І. Банківські операції: навч. посібник / за заг. ред. Л.М. Рябініної. Одеса: ОДЕУ, 2011. 536 с.
 55. Славко А.С. Теоретичні засади та практичне значення визначення правового режиму власності на грошові кошти, розміщені на поточних та депозитних рахунках у комерційних банках. *Правовий вісник Української академії банківської справи*. 2010. № 1. С.40-44.
 56. Солтис Н. Дефекти форми договору банківського вкладу. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С.70-74.
 57. Спіжов В. Предмет договору банківського вкладу (депозиту). *Правова інформатика*. 2007. № 4(16). С.55-63.
 58. Спіжов В.В. Договір банківського вкладу (депозиту) як вид публічної підприємницької угоди. *Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку: збірник тез наук. доп. III міжнар. наук. практ. конференції аспірантів студентів та здобувачів*. Волинський державний університет ім. Лесі Українки. Луцьк, 2007. С.194-195.
 59. Спіжов В.В. Засади цивільно-правової відповідальності банку за договором банківського вкладу (депозиту). *Вісник господарського*

- судочинства*. 2007. № 3. С.146-150.
60. Спіжов В.В. Зміст та поняття депозитного ресурсу комерційного банку. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2007. № 37. С.331-338.
61. Спіжов В.В. Особливості договору банківського вкладу (депозиту) як публічного договору: у 3 ч.: Ч. 2. *Актуальні проблеми юридичної науки: зб. тез міжнар. наук. конференції «Шості осінні юридичні читання»*. Хмельницького університету управління та права. Хмельницький, 2007. С.247-249.
62. Спіжов В.В. Порядок та момент укладення договору банківського вкладу (депозиту). *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2008. № 41. С.296-304.
63. Спіжов В.В. Предмет договору банківського вкладу (депозиту). *Правова інформатика*. 2007. № 4 (16). С.56-65.
64. Спіжов В.В. Страхування депозитних вкладів населення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2006. № 35. С.308-314.
65. Холод В.В. Окремі аспекти судової практики вирішення спорів щодо укладення, зміни та розірвання договору банківського вкладу та банківського рахунку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-1 том 1. С.226-229.
66. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
67. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє видання, перероб. і доповнене / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
68. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
69. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
70. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.

ТЕМА 20. ДОГОВІР КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ

Теоретичні питання

1. Поняття та правова характеристика договору комерційної концесії.
2. Предмет договору комерційної концесії.
3. Сторони в договорі комерційної концесії.
4. Форма договору комерційної концесії.
5. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії.
6. Особливі умови договору комерційної концесії.

7. Право користувача на укладення договору комерційної концесії.
8. Відповідальність за договором комерційної концесії.
9. Зміна договору комерційної концесії.
10. Підстави припинення договору комерційної концесії.

Теми індивідуальних робіт

1. Правові наслідки відсутності державної реєстрації договору комерційної концесії.
2. Особливості договору комерційної концесії.
3. Збереження чинності договору комерційної концесії у разі зміни сторін.
4. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення правоволодільця.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Ведькал В.А. Цивільно-правові аспекти правового регулювання договору комерційної концесії. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2015. № 5. С. 82-88.
4. Дмитришин В. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу. Співвідношення понять та правова природа. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 3. С. 199-203.
5. Загрішева Н. Комерційна концесія та концесія: загальні та особливі риси. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2012. № 2. С. 74-79.
6. Килимник І.І. Особливості правового регулювання договору комерційної концесії (франчайзингу): монографія. Х.: КП «Друкарня №13», 2006. 161с.
7. Клюєва Є.М., Ткаченко Г.О. Щодо питання правового статусу франчайзингу в Україні. *Держава та регіони*. 2018. № 4(62). С. 47-50.
8. Маланчук Т.В., Віткова О.С. Щодо співвідношення понять «франчайзинг» та «комерційна концесія» в законодавстві України. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 11(51). С. 929-933.
9. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
11. Недогібченко Є. Франчайзинг: закордонний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 2. С. 39-45.
12. Падучак Б., Талда М. Проблемні аспекти визначення предмета договору комерційної концесії. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 6. С. 51-56.

13. Паніна Ю.С. Нормативно-правове регулювання договору комерційної концесії за Цивільним та Господарським кодексами України: порівняльно-правовий аналіз. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 3(12). С. 41-45.
14. Піддубна В.Ф. Щодо питання правової природи договору комерційної концесії (франчайзингу). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 47. Том 1. С. 152-154.
15. Резніченко С.В. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії (франчайзингу). *Часопис цивілістики*. 2013. Вип. 14. С. 70-73.
16. Сидоров Я.О. Договір комерційної концесії: підстави та особливості припинення. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 2. С. 120-126.
17. Сидоров Я.О., Шеховцова Л.І. Порівняльно-правова характеристика договору комерційної концесії (франчайзингу) та суміжних договорів. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 4. С. 118-125.
18. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
19. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє видання, перероб. і доповнене / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
20. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
21. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
22. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.
23. Чабаненко Л. Особливості правового регулювання відносин, опосередкованих договором комерційної концесії. *Юридичний журнал*. 2011. № 9. С. 33-42.
24. Чернега В. Договір комерційної концесії за цивільним та господарським законодавством України (порівняльно-правове дослідження). *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 10. С. 84-88.
25. Якубівський І.Є. Правова природа договору комерційної концесії (франчайзингу). *Університетські наукові записки*. 2006. № 3-4(19-20). С. 177-181.

ТЕМА 21. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Теоретичні питання

1. Види договору про спільну діяльність.
2. Негласне товариство як вид договору простого товариства.
3. Загальні та спеціальні підстави припинення договору простого

товариства.

Теми індивідуальних робіт

1. Припинення договору простого товариства та відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями.
2. Порівняльна характеристика порядку управління господарським товариством та простим товариством.
3. Просте і таємне (негласне) товариство: поняття та співвідношення.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 року № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80.
4. Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 1997 року № 112 в редакції від 26.07.2011 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/112-97-п>.
5. Бермічева О.В. Просте і таємне (негласне) товариство: поняття та співвідношення. *Вісник Академії адвокатури України*. 2012. № 1(23). С. 40-47.
6. Блажівська О.Є. Спільна діяльність учасників простого товариства: монографія. К.: Алерта, 2013. 224 с.
7. Килимник В.В., Харитонов О.В. Щодо правової характеристики припинення договорів про спільну діяльність. *Форум права*. 2012. № 1. С. 438-441.
8. Назаренко Д.Б. Договір простого товариства як форма державно-приватного партнерства. *Правова держава*. 2011. № 13. С. 63-67.
9. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
11. Резнікова В.В. Договір простого товариства: господарсько-правовий аспект. *Університетські наукові записки*. 2013. № 3(47). С. 248-253.
12. Таран О.С. Істотні умови багатостороннього договору. *Вісник Академії адвокатури України*. 2013. № 2(27). С. 39-44.
13. Таран О.С. Мета багатостороннього договору. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 9. С. 27-30.
14. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.

15. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
16. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
17. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
18. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т. 2. 816 с.
19. Шаперенков К.В. Вклад у спільне майно учасників договору простого товариства. *Держава і право*. 2007. № 38. С. 420-426.
20. Шаперенков К.В. Договір про спільну діяльність у Римському приватному праві та його рецепція в сучасному цивільному праві України. *Наукові записки: серія «Право» Національного університету «Острозька академія»*. 2005. Вип. 6. С. 278-284.
21. Шаперенков К.В. Договір простого товариства як підстава виникнення права власності на новостворене нерухоме майно. *Держава і право*. 2008. № 42. С. 416-422.
22. Шаперенков К.В. Сторони договору простого товариства. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 2. С. 37-40.
23. Шевчук С.Р. Особливості внесення до спільної господарської діяльності вкладів діловою репутацією, діловими зв'язками та іншими нематеріальними активами. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 167-170.
24. Юркевич Ю.М. Поняття та ознаки договору про спільну діяльність. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 34. Том 1. С. 129-133.
25. Юркевич Ю.М. Припинення договору простого товариства. *Право і суспільство*. 2015. № 6-2 частина 3. С. 83-88.
26. Юровська Г.В. Використання форми договору простого товариства при здійсненні господарської діяльності. *Кримський юридичний вісник*. 2010. Вип. 1(8). Частина II. С. 268-276.
27. Юровська Г.В. Договір простого товариства при створенні промислово-фінансової групи. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 3. С. 61-63.
28. Юровська Г.В. Негласне товариство як вид договору простого товариства. *Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2010. № 1. С. 211-225.
29. Юровська Г.В. Практика застосування судами законодавства про договір простого товариства. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2010. № 2. С. 88-93.
30. Юровська Г.В. Цивільно-правове регулювання договору простого

товариства. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2009. № 2. С. 78-91.

ТЕМА 22. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ІЗ ПУБЛІЧНОЇ ОБІЦЯНКИ ВІНАГОРОДИ

Теоретичні питання

1. Участь держави у зобов'язаннях з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу.
2. Участь держави у зобов'язаннях з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.

Теми індивідуальних робіт

1. Порядок та підстави припинення зобов'язання з публічної обіцянки винагороди.
2. Правова природа торгів.
3. Правовий режим речі, поданої на конкурс.
4. Набуття майнових прав інтелектуальної власності за конкурсом.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Бурлаков С.Ю. Набуття майнових прав інтелектуальної власності за конкурсом. *Форум права*. 2014. № 1. С. 55-58.
3. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2013. 642 с.
4. Голубева Н.Ю. Розмежування конкурсу як різновиду публічної обіцянки винагороди та конкурсу як способу укладення договору. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 39. С. 227-234.
5. Голубева Н.Ю. Юридична природа конкурсу з метою укладання договору. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 25. С. 246-252.
6. Долгополова Л.М. Торги як підстава виникнення цивільних правовідносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8. С. 65-67.
7. Долгополова Л.М. Юридична природа торгів. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 63. С. 474-480.
8. Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011. 848 с.
9. Ігнатенко В.М. Динаміка виникнення зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 174-181.
10. Ігнатенко В.М. Особливості виконання недоговірних регулятивних зобов'язань. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2012. Вип. 12(1028). С. 164-167.

11. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С. 54-61.
12. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
13. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
14. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отрадна. К.: Юрінком Інтер, 2009. 240 с.
15. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 5(95). Частина 2. Кн. 2. С. 104-108.
16. Ткач І.В. Участь держави у зобов'язаннях з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу. *Адвокат*. 2012. № 11(146). С. 45-48.
17. Ткач І.В. Участь держави у зобов'язаннях з публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2012. Випуск 19. Том 2. С. 130-133.
18. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
19. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
20. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
21. Цивільне право: підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
22. Яковенко В.В., Філик Н.В. Публічна обіцянка винагороди: визначення правової природи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 137-140.

ТЕМА 23. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ ВЧИНЕННЯ ДІЙ У МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСАХ ІНШОЇ ОСОБИ БЕЗ ЇЇ ДОРУЧЕННЯ

Теоретичні питання

1. Поняття та підстави виникнення зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.
2. Сторони зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.
3. Права та обов'язки гестора і домінуса.

Теми індивідуальних робіт

1. Загальна характеристика гестора як суб'єкта зобов'язання із вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

2. Порядок відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2013. 642 с.
3. Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011. 848 с.
4. Ігнатенко В. Визначення умов виникнення зобов'язань з учинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. *Право України*. 2010. № 12. С. 68-73.
5. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С. 54-61.
6. Ігнатенко В.М. Специфіка односторонніх правомірних дій у цивільно-правовому регулюванні. *Проблеми законності*. 2009. Вип. 101. С. 52-59.
7. Кузьмич О.Я. Зобов'язання у зв'язку із вчиненням дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення: проблеми кваліфікації в судовій практиці. *Право і суспільство*. 2016. № 3. С. 58-64.
8. Ляшевська Л.І. Особливості відшкодування шкоди, завданою необхідною обороною. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. С. 68-72.
9. Ніколаєнко О.В. Інститут «*negotiorum gestio*» та його рецепція в сучасних європейських правових системах. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 24. С. 117-123.
10. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
11. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
12. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отраднава. К.: Юрінком Інтер, 2009. 240 с.
13. Стецюк Л.Л. Щодо можливості недієздатної особи бути гестором. *Форум права*. 2010. № 4. С. 865-868.
14. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 5(95). Частина 2. Кн. 2. С. 104-108.
15. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
16. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
17. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет

- внутрішніх справ, 2011. 468 с.
18. Цивільне право: підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
 19. Чепис О.І. Інститут *negotiorum gestio* в сучасному цивільному праві України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 119-122.
 20. Яроцький В.Л. Характеристика самозахисту речових прав як різновиду правомірних дій. *Форум права*. 2013. № 4. С. 466-473.

ТЕМА 24. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ВНАСЛІДОК РЯТУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ТА ЖИТТЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, МАЙНА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ АБО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Теоретичні питання

1. Поняття зобов'язання, що виникає внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
2. Умови зобов'язання, що виникає внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
3. Суб'єкти зобов'язання, що виникає внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
4. Поняття зобов'язання, що виникає у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.
5. Умови зобов'язання, що виникає у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Теми індивідуальних робіт

1. Поняття реальної загрози для здоров'я та життя фізичної особи.
2. Обсяг відшкодування шкоди в зобов'язаннях, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2013. 642 с.
3. Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011. 848 с.
4. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С. 54-61.
5. Ігнатенко В.М. Специфіка односторонніх правомірних дій у цивільно-правовому регулюванні. *Проблеми законності*. 2009. Вип. 101. С. 52-59.
6. Катренко А. Інтерес у зобов'язаннях, що виникають у зв'язку зі створенням загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. *Юридичний вісник*. 2018. № 2. С. 104-109.

7. Кузьмич О.Я. Правові положення щодо участі третіх осіб у зобов'язаннях, що виникають унаслідок рятування здоров'я і життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи. *Право і суспільство*. 2016. № 7. С. 54-59.
8. Ляшевська Л.І. Особливості відшкодування шкоди, завданою необхідною обороною. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. С. 68-72.
9. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
11. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отрадна. К.: Юрінком Інтер, 2009. 240 с.
12. Сенюта І.Я. Підстава виникнення правовідносин у сфері надання медичної допомоги: деякі аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 50. Том 1. С. 107-110.
13. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 5(95). Частина 2. Кн. 2. С. 104-108.
14. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
15. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
16. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
17. Цивільне право: підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
18. Чернат В.А. Зобов'язання внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 25. С. 260-265.
19. Чернат В.А. Місце зобов'язань із рятування життя та здоров'я фізичної особи у системі не договірних зобов'язань. *Актуальні проблеми держави і права*. 2006. Вип. 28. С. 42-51.
20. Чернат В.А. Поняття та характерні риси зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. *Митна справа*. 2005. № 4. С. 96-100.

ТЕМА 25. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ВНАСЛІДОК СТВОРЕННЯ ЗАГРОЗИ ЖИТТЮ, ЗДОРОВ'Ю ТА МАЙНУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, АБО МАЙНУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Теоретичні питання

1. Поняття зобов'язання по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
2. Умови виникнення зобов'язання по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
3. Суб'єкти та об'єкти зобов'язання по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або майну юридичної особи.

Теми індивідуальних робіт

1. Правова природа зобов'язань відшкодування шкоди, що виникла в результаті неусунення загрози, створеної життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
2. Правові наслідки не виконання зобов'язання по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Габріадзе М.Р. Правова природа зобов'язань відшкодування шкоди, що виникла в результаті неусунення загрози, створеної життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2013. № 4. С. 171-181.
3. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2013. 642 с.
4. Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубєвої. К.: Істина, 2011. 848 с.
5. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С. 54-61.
6. Ігнатенко В.М. Специфіка односторонніх правомірних дій у цивільно-правовому регулюванні. *Проблеми законності*. 2009. Вип. 101. С. 52-59.
7. Катренко А. Інтерес у зобов'язаннях, що виникають у зв'язку зі створенням загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. *Юридичний вісник*. 2018. № 2. С. 104-109.
8. Ківалова Т.С. До питання про розмежування зобов'язань відшкодування шкоди та деяких інших недоговірних зобов'язань. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 42. С. 81-88.
9. Ківалова Т.С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти): монографія. Одеса: Юрид. літ. 2008. 360 с.
10. Кузьмич О.Я. Правові положення щодо участі третіх осіб у зобов'язаннях зі створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. *Наукові праці НУ ОЮА*. 2017. Том XX. С. 57-63.
11. Кухарев О.Є. Підстави виникнення зобов'язань унаслідок створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної

- особи. *Право і безпека*. 2010. № 2(34). С. 205-209.
12. Ляшевська Л.І. Особливості відшкодування шкоди, завданою необхідною обороною. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. С. 68-72.
 13. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 14. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 15. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отрадна. К.: Юрінком Інтер, 2009. 240 с.
 16. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 5(95). Частина 2. Кн. 2. С. 104-108.
 17. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 18. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 19. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 20. Цивільне право: підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (керівник авт. колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.

ТЕМА 26. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З НАБУТТЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙНА БЕЗ ДОСТАТНЬОЇ ПРАВОВОЇ ПІДСТАВИ

Теоретичні питання

1. Поняття зобов'язань у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.
2. Види зобов'язань із безпідставного збагачення.
3. Зміст зобов'язань із безпідставного збагачення.

Теми індивідуальних робіт

1. Правова природа зобов'язань, що виникають із безпідставного збагачення.
2. Особливості зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні

- засади правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2013. 642 с.
3. Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011. 848 с.
 4. Жила О.В. Місце регресних зобов'язань у системі зобов'язального права. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 14 том 2. С. 9-11.
 5. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С. 54-61.
 6. Ігнатенко В.М. Специфіка односторонніх правомірних дій у цивільно-правовому регулюванні. *Проблеми законності*. 2009. Вип. 101. С. 52-59.
 7. Катренко А. Інтерес у зобов'язаннях, що виникають у зв'язку зі створенням загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. *Юридичний вісник*. 2018. № 2. С. 104-109.
 8. Ківалова Т.С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти): монографія. Одеса: Юрид. літ. 2008. 360 с.
 9. Ківалова Т.С. Особливості зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 56. С. 218-224.
 10. Ляшевська Л.І. Особливості відшкодування шкоди, завданою необхідною обороною. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. С. 68-72.
 11. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 12. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
 13. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отрадна. К.: Юрінком Інтер, 2009. 240 с.
 14. Ніколаєнко О.В. Концепція та поняття зобов'язань, що виникають внаслідок набуття або збереження майна без достатньої правової підстави в цивільному законодавстві України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2006. Вип. 28. С. 231-237.
 15. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. *Митна справа*. 2014. № 5(95). Частина 2. Кн. 2. С. 104-108.
 16. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
 17. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
 18. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
 19. Цивільне право: підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (керівник авт.

- колективу), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право. 2011. Т.2. 816 с.
20. Чепис О.І. Правова природа зобов'язань, що виникають із безпідставного збагачення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Випуск 41. Том 1. С. 144-147.

ТЕМА 27. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ, ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Теоретичні питання

1. Система деліктних зобов'язань.
2. Поняття підстав і умов деліктної відповідальності.
3. Відповідальність фізичної і юридичної особи за шкоду, заподіяну її працівниками.
4. Відповідальність органів державної влади та їх службових і посадових осіб.
5. Відповідальність за шкоду, заподіяну особами, що не досягли 18 років.
6. Відповідальність за шкоду, заподіяну недієздатними, обмежено дієздатними особами та особами, що не усвідомлювали значення своїх дій та (або) не могли керувати ними.

Теми індивідуальних робіт

1. Особливості відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на захист.
2. Особливості відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
3. Особливості відшкодування шкоди, завданої актами законодавчої та виконавчої влади.
4. Особливості відшкодування шкоди, завданої актами правоохоронних органів та органів судової влади.
5. Особливості відшкодування шкоди, завданої фізичними особами з частковою або неповною цивільною дієздатністю, недієздатними, з вадами психічного чи фізичного стану та особами з обмеженою цивільною дієздатністю.
6. Особливості відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
7. Особливості відшкодування ядерної шкоди.
8. Особливості відшкодування шкоди, завданої фізичній особі каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
9. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт.

Теми для написання рефератів

1. Юридична природа зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної без

- вини завдавача.
2. Правові аспекти відшкодування моральної шкоди у цивільно-правових відносинах.
 3. Питання гармонізації цивільного законодавства України про деліктні зобов'язання до стандартів Європейського Союзу.
 4. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами.
 5. Цивільно-правова відповідальності у сфері надання медичних послуг.
 6. Спірні питання встановлення вини у справах з відшкодування шкоди, завданої джерелами підвищеної небезпеки.
 7. Проблемні питання відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Рекомендована література та нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 року № 39/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 12. Ст. 81.
3. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 року № 3390-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 47. Ст. 531.
4. Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 року № 2736-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 22. Ст. 145.
5. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 року № 2245-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 15. Ст. 73.
6. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 року № 1961-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 1. Ст. 1.
7. Про поведження з радіоактивними відходами: Закон України від 30.06.1995 року № 255/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 27. Ст. 198.
8. Про приєднання України до Віденської конвенції про цивільну відповідальність за ядерну шкоду: Закон України від 12.07.1996 року № 334/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 44. Ст. 222.
9. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13.12.2001 року № 2893-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 14. Ст. 96.
10. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 09.07.2002 року № 944. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/944-2002-п>.

11. Бондаренко М.О. Право громадян на відшкодування шкоди, завданої внаслідок дефекту в продукції. *Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2014. Вип. 1(1). С. 201-204.
12. Бородин М. Розгляд цивільних справ, які впливають із зобов'язань щодо відшкодування шкоди, завданої власником джерела підвищеної небезпеки. *Право України*. 2010. № 7. С. 101-106.
13. Булеца С.Б. Місце джерела підвищеної небезпеки при здійсненні медичної діяльності. *Адвокат*. 2012. № 3. С. 19-23.
14. Бурлака І. Понятійна суть та юридична природа зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної без вини завдавача. *Право України*. 2009. № 9. С. 106-109.
15. Бурлака І.В. Деякі особливості виникнення зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої фізичній особі джерелом підвищеної небезпеки без вини. *Юридична Україна*. 2009. № 10. С. 65-69.
16. Бурлака І.В. Деякі питання відшкодування шкоди, завданої актами органів публічної влади, за відсутності їхньої вини. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 190-195.
17. Васильєв В.В. Окремі питання визначення поняття моральної (немайнової) шкоди. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 32. Том 2. С. 10-15.
18. Відшкодування моральної та матеріальної шкоди: навч. посіб. / М.К. Галянтич, А.Б. Гриняк, А.І. Дрішлюк, Т.С. Ківалова [та ін.]; за ред. М.К. Галянтича. К.: Юрінком Інтер, 2011. 624 с.
19. Відшкодування моральної шкоди: коментар, законодавство, судова практика / за заг. ред. М.К. Галянтича. К.: Юрінком Інтер, 2013. 288 с.
20. Волков О.А. Розмежування крайньої необхідності та суміжних категорій цивільного права. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 42. С. 181-186.
21. Волков О.А. Суб'єкти зобов'язань відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 41. С. 176-184.
22. Гринько Р.В. Заходи оперативного впливу та способи самозахисту: порівняльно-правовий аналіз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 9-2. Том 1. С. 159-162.
23. Гринько Р.В. Поняття та ознаки заходів оперативного впливу у зобов'язальних правовідносинах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 3. Том 1. С. 136-140.
24. Гринько С.Д. Рецепція деліктних зобов'язань римського приватного права: поняття, система, рецепція: монографія / С.Д. Гринько; за наук. ред. Є.О. Харитонова. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2012. 724 с.
25. Єсіпова Л.О. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами. *Актуальні проблеми держави*

- і права*. 2009. Вип. 51. С. 297-304.
- 26.Зобов'язальне право України: підручник / за ред.: Є.О. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011. 848 с.
 - 27.Івашкова Т.О. Особливості визначення джерел підвищеної небезпеки в органах охорони державного кордону. *Форум права*. 2011. № 2. С. 320-326.
 - 28.Ківалова Т. Субсидіарне застосування зобов'язань відшкодування шкоди. *Юридичний вісник*. 2010. № 4. С. 58-65.
 - 29.Ківалова Т.С. Зобов'язання відшкодування шкоди у цивільному законодавстві України (теоретичні аспекти): монографія. Одеса: Юрид. літ. 2008. 360 с.
 - 30.Крисань Т.Є. Правові аспекти відшкодування моральної шкоди у цивільно-правових відносинах. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4. С. 218-221.
 - 31.Крушельницька Г.Л. Особливості відповідальності за шкоду, завдану тваринами. *Право і суспільство*. 2014. № 1. С. 58-64.
 - 32.Лесько Ю.В. Володілець транспортного засобу як суб'єкт цивільно-правової відповідальності за завдану шкоду. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 6 том 1. С. 93-97.
 - 33.Ляшевська Л. Загальна характеристика механізму відшкодування шкоди, завданої особою в стані крайньої необхідності. *Юридичний вісник*. 2014. № 5. С. 227-232.
 - 34.Мануїлова К. Суб'єктний склад у зобов'язаннях з відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки / К. Мануїлова // *Юридичний вісник*. - 2012. - № 3. - С.121-126.
 - 35.Мануїлова К.В. Поняття та характеристики джерела підвищеної небезпеки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-2 том 1. С. 160-163.
 - 36.Маріц Д.О. Відшкодування моральної шкоди у договорах обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 169-171.
 - 37.Менів Л.Д. До питання про відшкодування моральної шкоди за порушення прав споживачів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 31. Том 2. С. 7-10.
 - 38.Мироненко В.П., Онищенко О.С. Загальні умови виникнення зобов'язань по відшкодуванню моральної шкоди. *Юридична наука*. 2014. № 9. С. 23-28.
 - 39.Мусулевський А.А., Юркова Г.В. Проблемні питання відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 6. С. 112-116.
 - 40.Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. / Відп. ред. В.Г. Ротань. Т.2. 2-ге вид. Х.: Фактор, 2010. 784 с.
 - 41.Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т., 4-те

- вид., перероб. і доп. / За відповід. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. 1952 с.
42. Немченко С.С. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 2(II). С. 67-72.
43. Отрадна О. Договори між суб'єктами деліктних зобов'язань: принципи, можливості, межі. *Право України*. 2012. № 9. С. 174-184.
44. Отрадна О. Проблеми суб'єктного складу цивільно-правових деліктних зобов'язань. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. № 80. С. 22-25.
45. Отрадна О.О. Проблеми вдосконалення механізму цивільно-правового регулювання деліктних зобов'язань: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2014. 328 с.
46. Паришкура В.В. Проблемні аспекти цивільно-правової відповідальності без вини. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2010. № 2. С. 66-74.
47. Пендяга Г.Л. Обґрунтування в юридичній літературі відповідальності незалежно від вини, за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 4. С. 22-24.
48. Пендяга Г.Л. Співвідношення відповідальності за шкоду заподіяну джерелом підвищеної ядерної небезпеки та спеціального режиму цивільно-правової відповідальності за ядерну шкоду. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 5. С. 88-91.
49. Русу С.Д. Питання гармонізації цивільного законодавства України про деліктні зобов'язання до стандартів Європейського Союзу. *Університетські наукові записки*. 2005. № 1-2(13-14). С. 102-108.
50. Свистун Л.Я. Деякі питання цивільно-правової відповідальності у сфері надання медичних послуг. *Право і суспільство*. 2015. № 5. С. 79-84.
51. Сорока О.О. Особливості зобов'язань із відшкодування шкоди за законодавством України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 3-2. Том 1. С. 54-56.
52. Справи про відшкодування шкоди в судовій практиці: Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. В.В. Луця, наук. ред. М.К. Галянтич. Одеса: ОДУВС, 2009. 428 с.
53. Тераз Р.І. Становлення та тенденції розвитку правового регулювання відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг). // *Університетські наукові записки*. 2007. № 4(24). С. 171-176.
54. Тераз Р.І. Сторони зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). *Університетські наукові записки*. 2008. № 2(26). С. 64-69.
55. Ус М.В. Конкуренція вимог при відшкодуванні шкоди, завданої здоров'ю (життю) фізичної особи під час виконання договірних зобов'язань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 34. Том 1. С. 114-119.
56. Ус О.В., Ус М.В. Відшкодування шкоди фізичній особі, яка потерпіла від

- кримінального правопорушення. *Право і суспільство*. 2015. № 3 частина 3. С. 82-87.
57. Хоменко М.М. Відшкодування шкоди, завданої органами державної влади, їх посадовими та (або) службовими особами у сфері нормотворчої діяльності. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 3. С. 256-260.
58. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник / За заг. ред. С.С. Бичкової. 3-тє вид., змін. та допов. К.: Алерта, 2014. 496 с.
59. Цивільне право України: навч. посібник / Ю.В. Білоусов [та ін.]; ред. Р.О. Стефанчук. К.: Правова єдність, 2009. 536 с.
60. Цивільне право України: Особлива частина: в 2 т.: 3-тє вид., перер. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. К.: Юрінком Інтер, 2010. 1176 с.
61. Цивільне право України: підручник. Особлива частина / За заг. ред. д.ю.н., проф. Р.Б. Шишки. К.: Вид. Ліра-К, 2015. 1024 с.
62. Цивільне право: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 468 с.
63. Чернілевська О.І. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. № 4. Том 2. С. 44-46.
64. Чернілевська О.І. Множинність осіб у зобов'язаннях із заподіяння шкоди працівником. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 329-333.
65. Шевченко Я.М. Охорона і захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб в цивільних правовідносинах: монографія. Х.: Харьков юридический, 2011. 528 с.
66. Шишка Р.Б. Цивільно-правова відповідальність і деліктне зобов'язання. *Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії*. 2013. Вип. 2. С. 206-216.
67. Шиян О. До питання встановлення вини у справах з відшкодування шкоди, завданої джерелами підвищеної небезпеки. *Право України*. 2010. № 6. С. 208-213.